

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 8 K na leto.

XXIV. letnik.

V Ljubljani, junij 1907.

VI. zvezek.

Druga nedelja po binkoštih.

1. Pričujočnost Jezusova v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

In glejte! jaz sem z zami vse dni do
konca sveta. Mat. 28, 20.

A. 1. Čudežno večerjo nam opisuje današnji sveti evangelij, katero je neki človek priredil za obilno povabljenih gostov, ki so se pa zaporedoma izgovarjali in niso hoteli priti. Tedaj pošlje po reveže vsake vrste, ki so radi došli in se veselili pri izborni večerji; povabljenici pa so bili zavrženi.

2. Kdo neki je ta „človek“, ki je tako veselo večerjo pripravil? Ali je morda kralj Herod, ki je pri večerji dal svetega Janeza Krstnika obglaviti? (Mark. 6, 24.) Ali je ta človek — kralj Baltazar? On je za svoje velikaše pripravil pojedino, kjer so dobro jedli in obilno pili, da so prevzetovali, božji prst pa jim je na steno napisal propad in smrt. (Dan. 5, 1.) Ali je ta človek kralj Salomon, ki je pripravil veliko pojedino za vse uradnike celega kraljestva. (3. Kralj. 4, 22.) Ta človek v današnjem svetem evangeliju je Jezus Kristus, ki je za vse ljudi celega sveta, posebno za svoje zveste služabnike pripravil čudežno gostijo svete maše in sploh presvetega Rešnjega Telesa, pri kateri je Jezus vedno med nami. *In glejte! jaz sem vedno z vami vse dni, do konca sveta.*

3. Mnogoteri se izgovarjajo in izogibajo te večerje v svojo časno in večno nesrečo! Da bodete pa vi radi prihajali k sveti

maši in k svetemu obhajilu, vam danes razlagam vedno-pričujočnost Jezusovo v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

B. „Razumeti, kdo je v stani — čudež, kateri se godi: — Pod podobo belega kruha — Jezus Kristus sam živi“. To nam spričuje:

1. Jezus sam. Pri zadnji večerji je vzel kruh in ga je posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem in je rekel: *Vzemite in jejte, to je moje telo. In je vzel kelih, se zahvalil in jim dal, rekoč: Pijte iz njega vsi, ker to je moja kri nove zaveze, katera bo za mnogotere prelita v odpuščenje grehov.* (Mat. 26, 26—28.) In v tem trenutku ni bil več kruh — temveč telo Jezusovo in ne več vino, temveč kri Jezusova, samo zunanja podoba in okus je še ostal od kruha in vina. Vse drugo je bilo spremenjeno kakor nekaj voda v vino pri gostiji v Kani na Galilejskem. — Poslednjič pa je Jezus še učencem naročil: *To delajte v moj spomin.*

Tako: Glejte! ostanem jaz med vami vse dni, do konca sveta. — To vedno pričujočnost Jezusa Kristusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa spričujejo pa tudi:

2. Apostoli, ki so močno in živo verovali, da imajo in uživajo živega Jezusa v svetem obhajilu. Čudežno goreče je oznanoval sv. Andrej božje nauke križanega Jezusa, zato so ga pogani tudi grozovito sovražili, zgrabili in silili jesti meso malikom darovano; on pa jim je rekel: „Jaz večnemu Bogu, ki je edini in pravi, darujem vsak dan, pa ne volov mesa in ne kozlov krvi — temuč darujem mu brezmadežno Jagnje na oltarju. Ko vse ljudstvo vernikov njegovo meso zaužije, še Jagnje, ki je darovano, ostane celo in živo.“ (Brev. 30. novbr., I. V.) To sveto resnico prav jasno spričuje posebno tudi sveti apostol Pavel, ki Korinčanom piše takole: *Jaz sem namreč sprejel od Gospoda, kar sem vam tudi izročil, da je Gospod Jezus tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in zahvalil, ter razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, ki bo za vas dano. To delajte v moj spomin. Ravnotako tudi kelih po večerji, rekoč: Ta kelih je nova zaveza v moji Krvi. To delajte, kolikorkrat boste pili, v moj spomin.* (I. Kor. 11, 23—25.) In za ta poglobitni nauk Jezusove vere so apostoli dali tudi svoje življenje; rajši so se dali grozno mučiti in umoriti, ko Jezusa zatajiti — zapustiti. — Ravno tako pa tudi:

3. S v. C e r k e v spričuje skoz vse dobe, da je Jezus Kristus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa vedno pričujoč, ter je zagovarjala in še zdaj brani to poglobitno resnico proti vsem sovražnikom. Najhujši nasprotniki so bili Luterani ali protestantje v 16. stoletju, ki so nespametno pačili in neumno razlagali besede Jezusa pri poslednji večerji. Pa sveta rimskokatoliška Cerkev je neustrašno povzdignila v tridentinskem zboru svoj glas in je za vse čase utrdila versko resnico o vednopričujočnosti Jezusa Kristusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa — z enajsterimi določbami, ki so povzete v katekizmu v vprašanju: „Kako je Jezus Kristus v zakramentu sv. Rešnjega Telesa pričujoč?“ (Sessio XIII. Canones de eucharistia. Katekizem, vprašanje 586.) Tako je sveta katoliška Cerkev podkrepila nauk o zakramentu presv. Rešnjega Telesa za vse čase in zoper vse napade nevernikov, ter uči, da na oltarju prebiva taisti Jezus, ki je bil rojen v betlehenskem hlevcu; taisti učenik, ki je pri zadnji večerji spremenil kruh in vino v svoje telo in kri; taisti odrešenik, ki je na svetem križu za nas trpel in umrl; ravno taisti božji Sin, ki je šel v nebesa in sedi na desnici Boga — on Jezus Kristus, Sin živega Boga, naš zveličar prebiva v tabernakelju med nami po svoji obljubi: *Glejte! Jaz sem z vami vse dni do konca sveta.* (Mat. 28, 20.)

4. V e r n i k i vseh časov so se kaj radi zatekali k tabernakelnu, v svojih stiskah in nadlogah k ljubemu Jezusu za pomoč in tolažbo. — V prvih časih krščanstva so kristjane preganjali in morili, pa oni so se v katakombah pod zemljo zbirali okoli Jezusa. — V silni nevarnosti je vzela sv. Klara monštranco in nesla sv. Rešnje Telo k vratom samostana; zadobila je čudežno pomoč, da Turki niso vlomili v samostan. Sveta Gorgonija gre s težavo na smrt bolna v kapelico k Jezusu, da moli in se zdrava vrne. — In kdo bi naštel vse druge zglede kristjanov, ki kažejo močno vero na Jezusovo vednopričujočnost v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

C. Oživimo tudi mi to sveto vero; radi prihajamo k Jezusu, ki je noč in dan med nami. Mladenci in deklice, stari in mladi, pridite vsi Jezusa molit, nekdanj pa se bomo pri njem zbrali pri nebeški veseli večerji! Amen.

Simon Gaberc.

2. Zakaj hoče Kristus v sv. zakramentu vedno med nami biti?¹⁾

(Obenem priložnostni govor za dan vednega češčenja.)

Glejte, jaz sem z vami vse dni do konca sveta! Mat. 28, 20.

Ubog in zelo nadarjen mladenič iz Portugalskega je šel v Indijo iskat svoje sreče. Šlo mu je vse ugodno. Čez nekaj let se vrne kot bogat kupec s silnimi zakladi v domovino. Ko pride v svojo rojstno mesto, hoče poizkusiti svoje sorodnike. Obleče se v staro obnošeno obleko, ogrne umazan in strgan plašč, in gre tak k svojim bližnjim sorodnikom ter jim tako-le govori: Bil sem v tujih deželah ter sem prišel zopet nazaj, da bi obiskal svoje ljube sorodnike ter jih prosil, če bi me hoteli nekoliko časa vzeti v svoje hiše, dokler si ne napravim svojega stanovanja? — Njegov stric pogleda revno obleko, ter meni, da ima pred seboj popolnoma obubožanega sorodnika, in mu pravi, da v svoji hiši nima prostora za njega: enaka se mu je godila tudi pri drugih sorodnikih; nihče noče nič vedeti o njem! — Sedaj pa gre k barki nazaj, se dragoceno obleče kakor kak knez ter se vrne s številnimi služabniki v mesto, in kupi sredi mesta najlepšo hišo. Več tednov je bilo treba, da so zvozili in spravili njegovo premoženje in zaklade v hišo! . . . — Lahko si mislite, kako so se sedaj njegovi sorodniki z neko prikrito jezo kesali, da so ga mrzlo odpodili iz svojih hiš; češ: Kdo bi si bil le mogel misliti, da je tako bogat? . . .

Dragi poslušalci! Ali ste že uganili pomen te povesti? — Kristus, Sin nebeškega kralja, je prišel na ta svet. Iskal in nabral si je tukaj zakladov, kakršnih v nebesih ni: revščino, trpljenje, sramoto in slednjič bridko smrt! S tem si je nabral neskončnega zasluženja, zakladov, s katerimi sedi sedaj na desnici božji! Njegova srčna želja pa je, te zaklade tudi z nami bratovsko deliti; vendar pa nas hoče še poprej na malo izkušnjo postaviti, če smo jih vredni; zato je prišel ponižen, v revni obleki k nam, in prosi, da bi ga sprejeli. Njegova obleka so zakramentalne podobe belega kruha, pod katerimi skrit živi, — in za stanovanje pa hoče na š e s r c e. Blagor človeku, ki čas njegovega obiskanja spozna, in se zaveda, kaj mu hoče Jezus v presv. zakramentu biti, in kaj mu vse dati, ako mu pravo ljubezen v sv. zakramentu izkazuje; zato pomislimo, zakaj hoče Kristus v presv. zakramentu vedno med nami biti? . . .

¹⁾ Primerjaj: Mariann-hill — koledar l. 1905.

a) Kristus hoče vedno med nami prebivati prvič zato, da nadaljuje, ponavlja ter razširja svoje učlovečenje na zemlji.

Sv. vera nas uči, da se je druga božja oseba v sv. Trojici, Bog Sin, učlovečil, ne da bi nehal biti Bog. Na ta način si je Bog izvolil bivanje na zemlji v vidni podobi. Imel je vedno človeško telo pa tudi dušo, kakor mi. V revščini je hotel rojen biti, delati v potu svojega obraza, lakoto in žejo trpeti, kakor mi! Oznanjal nam je resnico brez zmote, — resnico o Bogu, o njegovi dobroti in usmiljenosti in o našem slednjem namenu, o našem poklicu. Kristus Jezus je torej stopil iz nebes in hodil kot Bog viden na zemlji; hotel je zemljo najprej s svojim potom, potem šele s svojo krvjo napajati. Namen tega pa je bil: sprava z večnim, pravičnim in razžaljenim Bogom in grešnim človekom. Brez tega dela bi se bil svet, t. j. ljudje v obupnosti in trpljenju strmoglavili v prepade večne smrti in pogubljenja.

Sedaj v presv. zakramentu, — resnično in bistveno pričujoč — pa nadaljuje in ponavlja svoje božje delo; tukaj je njegovo telo, tukaj njegova duša, tukaj njegova blagosloveča roka, tukaj njegovo ljubeznivo oko, njegovo krotko in usmiljeno srce, v zvezi z njegovim božanstvom! Tukaj nadaljuje, kar je nekdanj na zemlji začel, tukaj posreduje med razžaljenim Bogom in grešnim človeštvom, ker je srednik med nami in Bogom! Zato je in hoče v presv. zakramentu med nami biti, da združuje nebo z ljudmi, ker mi vedno žalimo Boga, in dražimo njegovo jezo!

b) Kristus hoče nadalje vedno bivati med nami, ker hoče svoje učlovečenje razširiti in raztegniti na vse ljudi in narode, na vse kraje in čase.

Kristus je v svoji vidni podobi na zemlji živel na Judovskem samo 33 let. Toda On ni prišel na svet samo radi judov ali apostolov ali ljudi svojega časa, temveč zaradi vseh ljudi do konca in kraja sveta, zato je sedaj svoje učlovečenje v zakramentalnem življenju razširiti na vse čase, ljudi in kraje! — Ali ni to skrivnostno življenje nekako večno življenje? Kmalu bo že 2000 let, odkar je začel skrivnostno živeti v sv. hostiji, pa vendar je danes tak, kakor pred tisoč leti, vedno mlad, vedno poln življenja; nič mu ne more zakramentalnega življenja vzeti: ne stoletja, ne preganjanje, ne zaničevanja, ne božji ropi! Stoletja so preminula, narodi prišli in odšli, On pa ostane kot nepremakljiva skala — podoba večnosti! Kristus ostane in živi v

sv. hostiji vse dni do konca sveta, tu moli, kaže neprenehoma svoje rane, in svoje srce nebeškemu Očetu, tu prosi in zdihuje po noči in po dnevnu, ne da bi se kaj utrudil, ali da bi se pustil po kaki reči motiti! — Kristus v tabernakelju živi povsod in zaradi nas; njegovo božje oko gleda na nas, kadar smo sami pri tihem delu, ali pa če očitno med ljudi stopamo; On je med nami na morju in v puščavi, On je naš Bog, mi smo pa njegovo ljudstvo. Kristus je med nami vse dni našega življenja, On je naš varih in vodnik. Kadar zjutraj vstanemo, je z nami, in nam deli svoj blagoslov; On nas varuje po dnevnu pogubnih zanj na potu našega življenja; če pademo, nas dviguje, če nas obdajajo sovražniki, nas brani, nam odpušča naše pregreške, blagoslavlja naša dela in zasluge; in kadar pride večer, in se k počitku podamo, začne On svojo ponočno stražo in čuje nad nami, ker njegova ljubezen ne pozna nobenega pokoja, nima nobene meje. In kadar bo naše življenje in delo končano s smrtjo, njegovo ne bo, On bo ostal še naprej s svojim ljudstvom do konca sveta, nobena druga reč ga ne more od nas ločiti, kakor samo naš greh!

Kristus pa hoče biti pričujoč vse dni tudi pri vseh narodih na zemlji na vseh krajih. On hoče biti torej tudi kakor človek nekako povsod pričujoč. Tu se spolnuje, kar je že Mozes prerokoval rekoč: (Lev. 26. 11.): *Svoj šator bom postavil med vami, in moja duša vas ne bo zavrгла; med vami bom hodil, ter bom vaš Bog, vi pa bote moje ljudstvo*; ali pa kakor je sam rekel: *Jaz sem z vami vse dni do konca sveta!* Kristus je z nami v Evropi tako dobro, kakor z narodi v Aziji, Afriki, Ameriki ali na Oceanu! On ne stanuje le v velikih mestih, kakor drugi zemeljski kralji, On stanuje na vseh krajih sveta, tako v krasnih cerkvah in templjih, kakor v slamnatih in lesenih misijonskih kočah, na tisoč in tisoč krajih, — in to vse ob enem in istem času! O prečudna skrivnost!

c) Nadalje hoče Kristus vedno med nami biti, ker nam vedno hoče ponavljati svoje krepotno in z gledno življenje, kakršno je živel kot Bog-človek v svojem umrljivem telesu na zemlji.

Dokler je Kristus na zemlji živel, nam je kazal in spoznati dajal lepoto in vrednost lepih čednosti, kakor ponižnosti, potrpežljivosti, ubošva, čistosti idr. ter jih sam kazal s svojim zgledom, kako jih moramo spolnovati.

Sedaj v zakramentalnem življenju ponavlja in nadaljuje pred očmi vseh ljudi vse čednosti svojega zemeljskega življenja. Kaj se nam ne kaže tu v uboštvu in ponižnosti v najvišji meri? On najbogatejši, čegar je nebo in zemlja, je tukaj odet z neznatnim kruhovim plaščem, kakor se je nekdanj pred Herodom pustil ogrniti z belim plaščem! On najmogočnejši se nam tukaj kaže v svoji onemoglosti; še ne giblje se, pa vendar je kralj vseh kraljev, in Gospod vseh gospodov! — Kolika ponižnost! Kaže se nam v popolni pokorščini, ker na mašnikovo besedo stopi na oltar, se dá prenašati, in deliti vsem brez izjeme in ugovora — vrednim in nevrednim! Daje nam zgled neskončne potrpežljivosti in vdanosti, ker molčé prenaša noč in dan grda zasramovanja, sovraštvo, božje rope, — medtem, ko ga angeli s strahom in trepetom molijo. O kolika potrpežljivost, koliko zatajevanje samega sebe!

Vidite kako lepe zglede in čednosti nam daje evharistični Kristus v tej prečudni skrivnosti, kakor nam jih je v svojem umrljivem telesu na zemlji dajal!

č) Kristus hoče biti med nami vse dni, da ponavlja in opravlja na skrivnostni način svojo daritev na križu, da nam ohranja živi spomin svojega trpljenja in smrti na križu! — Res je, da Kristus sedaj, ko je od mrtvih vstal, več ne umrje, smrt več ne more gospodovati nad njim, kakor piše sv. ap. Pavel (Rim. 6. 9); in na drugem kraju pravi ravno ta apostol (Hebr. 9. 12. 28), da je Kristus s svojo lastno krvjo enkrat v sve-tišče (v nebesa) šel, in večno odrešenje našel; da je bil le enkrat darovan, da bi mnogih grehe odvezel; in On sedaj, ko je vstal, živi, živi vekomaj v nebesih, ne more več trpeti in umreti tako, kakor je trpel in umrl na križu, da je namreč njegova kri vidno tekla na zemljo, vendar pa more On to svojo krvavo daritev vedno še na skrivnostni način ponavljati, tako namreč, da On ne trpi in ne umrje več, temveč, da le ponovi, kar je že enkrat bilo, na nekrvavi način, in to dela pri daritvi sv. maše, pri kateri hoče, da se njegovo telo, ločeno od njegove krvi, kar pomenja smrt, po mašnikovih rokah daruje Bogu! Kako bi bil pa sicer mogel sv. apostol reči: *Kolikorkrat boste to delali, t. j. spreminjali kruh in vino v Kristusovo telo in kri, boste njegovo smrt oznanjevali, dokler ne pride!* Kakor se je torej Kristus sam pri zadnji večerj še živ vnaprej skrivnostno daroval v podobah kruha in vina Bogu Očetu, tako se je hotel darovati

tudi po svoji resnični smrti in vstajenju na večne čase, do konca dni; zato je rekel apostolom: *To delajte v moj spomin tudi vi*, kar papež Leon razlaga tako, da v spomin njegovega trpljenja in smrti na križu. Vprašam vas, ali nas njegovo prečudno bivanje v sv. zakramentu ne spominja živo na njegovo skrivnostno smrt? — Kristus resnično naprej živi in vekomaj živi v sv. zakramentu — pa vendar nobenega znamenja življenja od sebe ne daje, kaj ni to enako smrtnemu stanju?

On ne govori, se ne giblje, kaže se nam brez vse svoje volje in prostosti, dela se z njim, kakor se hoče, kaj ni to smrti podobno? — Kakor se je nekdanj na Oljski gori nasproti svojim sovražnikom in izdajalcem kazal brez božje in človeške moči, tako hoče tudi sedaj v sv. hostiji brez znamenja kakega življenja, moči ali lepote svojo skrivnostno daritev in smrt na naših oltarjih obnavljati, ter klicati: *Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!*

d) Kristus pa hoče slednjič tudi zato vedno bivati v sv. zakramentu med nami, da daje na š i m d u š a m n a d n a r a v n o ž i v l j e n j e, — duhovno jed, milosti nad milosti! On je prečudno bogat, in hoče to bogastvo z nami deliti, kakor sem v začetku omenil, če smo mi le vredni njegovih milosti! On sam nam hoče dati samega sebe z vsemi zakladi!

Čudno res, majhna hostija, ki jo vsaka sapa lahko odnese, vsaka kapljica vode razdene, mrčes lahko objé, — pa vendar Ona, in le Ona nosi ves svet, in živi! V tej prečudni hostiji se nam hoče dati sam naš stvarnik in Bog. Zaradi nje je Kristus ustanovil sv. Cerkev, postavil škofo in duhovnike, — ker brez njih bi je ne bilo!

V tej prečudni hostiji je Kristus cel in za vse pričujoč. Naj jih pride na tisoče, — vsi prejmejo celega Kristusa, ne da bi bil kdo kaj na zgubi, ali da bi bil kaj prikrajšan na milostih. Kdor ga vredno prejme, prejme celega z vsemi milostmi, ker prejme Očeta in začetnika vse svetosti. — Kakor solnce na nebu razsvetljuje in ogreva vso zemljo, ter ji daje rast in življenje, — tako dela Kristus v presv. zakramentu. Naj že pridejo kristjani vseh narodov in rodov, beli ali črni, ali katerekoli barve že, mladi ali stari, revni ali bogati, imenitni ali preprosti, vsem njihovim potrebam in željam se zadosti, četudi ima sv. obhajilo pri različnih ljudeh različne uspehe! Drugačen uspeh ima vredno sv. obhajilo pri vročem in ognjevitem mladeniču, drugačen zopet pri tihi in ponižni devici; drugačen uspeh pri pridnem delavcu,

drugačen zopet pri krščanski materi; drugačen pri začetnikih duhovnega življenja, in zopet drugačen pri njih, ki so že bolj na popolni stopinji duhovnega življenja. Kristus pri sv. obhajilu postane vsem vse po njihovih potrebah.

Ena in ista, — enaka hostija, — se daje vsem, pa kako z različnim uspehom po njihovih potrebah! Kristus v sv. hostiji daje mašnikom — ugled; redovnikom — moč zatajevanja; misijonarjem — junaško srčnost; mučencem — stanovitnost; učnikom — razsvitljenje; bolnikom — potrpežljivost; vsej Cerkvi in posamnim udom moč, čednostno in požrtvovalno življenje, veselje do molitve in dela, ter premagovanja skušnjav. Odkod bi pa sicer prišlo toliko svetnikov še vedno v sv. Cerkvi, če bi jim Kristus sam v presv. zakramentu, s katerimi živi in dela, ne dal moči?

Če mi vse te resnice premislimo o skrivnostni pričujočnosti Kristusovi v presv. zakramentu, se nam pač ne sme čudno zdeti, zakaj sv. Cerkev to skrivnost tako visoko ceni in ljubi, zakaj pusti zidati tako krasne hiše božje, zakaj vporablja vse umetnosti kiparstvo, slikarstvo, in druge, da bi napravila dostojnejša bivališča Kristusu v sv. zakramentu, zakaj terja od mašnikov toliko učenosti in čistosti, zakaj zahteva od vernikov toliko skrbno pripravo za sv. obhajilo? Vsaj je ta prečudna skrivnost z daritvijo sv. maše, s katero se strinja v eno celoto, — srce Cerkve, središče pravega krščanstva; z vero v to skrivnost stoji ali pade pravo krščanstvo! Nasprotno pa tudi lahko rečem, da tisti, ki ne verujejo, napadajo ali zasramujejo zakramentalnega Kristusa — nimajo pravega razuma o učlovečenju Kristusovem med nami, — niso pravi katoliški kristjani!

O, da bi pač vsi v svoje zveličanje pomnili besede Tridentskega zbora, ki nam z vso silo priporoča to skrivnost živo verovati in z vso mogočo pobožnostjo svoje duše častiti! Očetje v sv. zboru zbrani pravijo: Ne pozabite izvenredne ljubezni našega odrešenika Jezusa Kristusa, ki je svojo drago dušo dal kot ceno za naše rešenje, in svoje meso v hrano naših duš! Častite to skrivnost z vnanjim krasom in bleskom, in prejemajte jo z vrednim sv. obhajilom! Ta nebeška mana naj bo kruh vaših duš, zdravje in moč vašega duha! S to močno jedjo krepčani romajte skozi življenje, in ne mirujte, dokler ne bote kdaj v nebeški domovini gledali ta angelski kruh, brez skrivnostnega zagrinjala, in ga na veke uživali! Amen.

A. Šimenec.

Tretja nedelja po binkoštih.

Nameni in želje Jezusovega presv. Srca.

Ogenj sem prišel prineset na zemljo,
in kaj hočem, kakor da se vname?

Luk. 12, 49.

Spet praznujemo nedeljo po godu Jezusovega presv. Srca, spet nam se poživlja spomin na tiste znamenite besede božjega Zveličarja: *Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?* Zato je papež Pij IX. v svojem pismu z dne 19. avgusta 1864 zapisal besede: „Začetnik naše vere ni ničesar bolj želel, kakor ogenj ljubezni, ki je gorel v njegovem Srcu, vžgati na vse mogoče načine v našem srcu. Da bi se ta ogenj vedno bolj vžigal, je hotel, da se v sv. Cerkvi goji češčenje presvetega Srca.“

Kakor ogenj zelen les tako prevzame, da začne tleti in goreti, tako mora tudi naša mrzla srca vžgati ogenj božjega Srca Jezusovega, ki plamti kvišku proti nebeškemu Očetu.

Polno najsvetejše vneme je presv. Srce Jezusovo, izvirajoče iz njegove človeške in božje, naravne in nadnaravne ljubezni do Boga in do ljudi. Če pa hočemo, da se more reči tudi o nas, da ljubimo presv. Srce Jezusovo, da smo vneti ognja njegove ljubezni, tedaj moramo tudi za vse to biti vneti, za vsem tem težiti, po tem hrepeneti, kar ima na skrbi presv. Srce Jezusovo, kar je njemu ljubo in drago, za kar ono gori neprenehoma na skrivnosten način; kratko: nameni in želje Jezusovega presv. Srca in nameni in želje naših src se morajo popolnoma strinjati, za iste namene moramo biti mi vneti, za nje delovati in moliti.

Kateri pa so poglobitni nameni in želje Jezusovega presv. Srca? Naštejem in pojasnim vam jih zato, da bi vaša pobožnost obrodila toliko bogateji sad za to in drugo življenje.

V visoki pesmi stojé besede: *Jaz spim, pa moje srce čuje.* (5, 2.) Presv. Srce Jezusovo vedno čuje v svoji brezmejni ljubezni za vse to, kar zahteva čast nebeškega Očeta in zveličanje neumrljivih duš. Da bi se čedalje bolj posvečevalo božje ime ter pridobivalo toliko več duš za nebeško kraljestvo, želi presv. Srce Jezusovo na vso moč

1. naj bi se resnica vedno bolj zagovarjala in razširjala, pa verska edinost po katoliški Cerkvi vedno bolj utrjevala.

Pač nobeden izmed apostolov Gospodovih ni bolje poznal njegovega božjega Srca, kakor sv. Janez, učenec ljubezni. Zato ravno on največ piše, kako je Jezus sam povdarjal svojo resničnost. Precej v začetku svojega evangelija pravi, *da je Beseda meso postala in je med nami prebivala, polna milosti in resnice.* (1, 14) Potem pripoveduje, kako se je Jezus proti Judom skliceval na resnico in da je rekel apostolom: *Jaz sem pot, in resnica, in življenje.* (14, 6.) In spet pové, kako je Jezus naravnost rekel Pilatu: *Jaz sem v to rojen, in sem v to prišel na svet, da pričam resnici. Vsak, kateri je iz resnice, posluša moj glas.* (18, 37.) Celo njegovi nasprotniki so bili prepričani o njegovi resnicoljubnosti, zato so mu rekli: *Učenik, vemo, da si resničen, in pot božjo po resnici učiš.* (Mat. 22, 16.)

Če pa je bil Jezus Kristus zgolj resnica, potem je pač jasno, da njegovo presv. Srce tudi na vso moč želi, da bi vsi prišli k spoznanju resnice in bi se misijonsko delovanje vedno bolj razširjalo. Saj je iz njega privrela pri zadnji večerji prelepa molitvica k nebeškemu Očetu: *Oče, posveti jih v resnici! Tvoja beseda je resnica.* (17, 17.)

Zato je Jezus tudi ustanovil svojo Cerkev; apostolom je obetal pomoč Tolažnika sv. Duha in prerokoval, da jih *bo on, Duh resnice, učil vso resnico.* (Jan. 16, 13.) In ta naj bi se po katoliški Cerkvi čedalje bolj zagovarjala in razširjala. Ker je pa resnica le ena, torej more tudi le ena biti prava Cerkev Jezusova. Želja presv. Srca Jezusovega pa je, da bi bili vsi edini v božjem nauku, oznanovanem v katoliški Cerkvi; zato je molil v svoji velikoduhovski molitvi: *Da bodo vsi eno, kakor ti, Oče, v meni, in jaz v tebi; da bodo tudi oni v nas eno,* (Jan. 17, 21.) namreč po veri in ljubezni. Vez ljubezni pa je sv. Rešnje Telo, torej on sam po božji in človeški naravi, s telesom in dušo, s krvjo in z mesom.

Vsled tega tudi bodimo prepričani, da presv. Srcu Jezusovemu nobena reč ne dene hujše, kakor odpad od resnice, verski razkol in nasprotovanje sv. rimski, katoliški in apostolski Cerkvi, naj se godi to nasprotovanje z jezikom ali s peresom. Z odpadom je v najožji zvezi tudi mržnja najsvetejšega zakramenta, oziroma sv. obhajila, torej tema in mrzlota v duši. Zato je

2. drugi namen in želja Jezusovega Srca, da bi vsak posamezni katoliški kristjan dal slovo grehu ter se čedalje bolj posvečeval.

Iz Jezusovega Srca je privrel zdihljaj: *Oče, posveti jih v resnici! Tvoja beseda je resnica.* In dalje: *Zanje se jaz sam sebe posvečujem, da so tudi oni posvečeni v resnici.* (Jan. 17, 17, 19.) Resnica torej, in ta je v Jezusovi, torej v katoliški Cerkvi, naj nas vse in vsakega posameznika posveti. Pa kako? Najprej s tem, da nas oprostí resnica sužnosti greha, kakor je Jezus sam napovedal Judom: *In boste spoznali resnico, in resnica vas bo oprostila.* (Jan. 8, 32.) Kdor se verske resnice oklene s celim srcem, ta tudi ne more ostati v grehu; zato je rekel neki pobožni mož, da češčenje Jezusovega presv. Srca in obstanek v smrtnem grehu ne gre vkupaj in se ne more dolgo vzdržati. Resnica in milost božja zmagata. Saj je iz odprtega Srca Jezusovega pritekla studenec žive vode, vir našega zveličanja, ki ga nam ponuja katoliška Cerkev v sv. zakramentih. Ali ni Jezusova odrešilna smrt pridobila vso posvetivno in zveličavno moč poleg sv. maše tudi sv. zakramentom, ki nam podeljujejo posvečujočo milost božjo.

Sv. Pavel naravnost pové, kaj je volja božja, in dosledno želja Jezusovega presv. Srca, ko piše v I. listu do Tesal.: *To namreč je volja božja, vaše posvečenje,* (4, 3.) in v listu do Hebrejcev opominja: *Hrepenite po miru z vsemi in po svetosti, brez katere nihče Boga ne bo gledal.* (12, 14.) Sveti Janez Zlat. pa pravi: „Srce Kristusovo je bilo srce Pavlovo.“ Kar je občutilo, želelo, obsojalo Jezusovo Srce, to tudi srce Pavlovo.

Kaj bi ti pomagalo, ljubi kristjan, ko bi imel ti vse posvetne ugodnosti in sladnosti, kaj, ko bi imel vse zmožnosti, dušne in telesne v najvišji meri, kaj, ko bi bil bogat, bistroumen, čislán pred vsemi drugimi, ako pa bi pri tem ostal v smrtnem grehu, ako bi lahkomiselnó zanemarjal skrb za svojo neumrjočo dušo, skrb za vse to, kar ti more pomagati, da posvetiš lastno srce in da potem dosežeš nebeški raj? *Kaj namreč pomaga človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi* (Mat. 16, 26.), vpraša Kristus, sv. Pavel pa obsoja zgolj svetno modrost, rekoč: *Modrost mesa je sovražna Bogu.* (Rim. 8, 7.)

Pa kaj hočem navajati svetopisemske izreke o volji božji, da damo slovo grehu enkrat za vselej in da se posvetimo, pogledjmo samo na presv. Srce Jezusovo. Vprašam: Zakaj je hotel Gospod Jezus upodobiti svoje Srce ter na svetu bivati? Odgovor:

Zato, da bi bili mi odrešeni, posvečeni, zveličani. Zakaj je hotel Jezus skozi tri leta javno razodevati svoje božje nauke? Ali ne zato, da bi mi prišli po njih k resnici in živeč po njih se posvetili? Zakaj je postavil pred svojim trpljenjem najsvetejši zakrament? Pač zato, da bi mi občutili v sebi sad svojega odrešenja. Zakaj je hotelo njegovo božje Srce tolikanj trpeti po križevem potu in na sv. križu skozi tri ure? Ali ne zato, da bi naše duše odkupilo od greha in večnega pogubljenja? In zakaj se je dalo odpreti božje Srce na sv. križu? Zakaj je tekla vun kri in voda? Ali ne zato, da rana božjega Srca ozdravi in zaceli rane naših src, zadane od premnogih grehov? In zakaj je tudi poveličan obdržal znamenje te svoje rane? Zakaj jo je nesel na svojem poveličanem telesu v nebesa na desnico Očetovo? Zakaj bije še vedno njegovo Srce tudi po naših oltarjih v najsvetejšem zakramentu? Pač zato, da bi bilo naše zaupanje v njegovo posvetivno delo, izvirajoče iz njegove smrti, toliko večje. Zakaj se daruje vsak dan, dá, vsako minuto pri sv. maši po nešteti katoliških cerkvah? Na to odgovarja sv. Cerkev, ko po povzdigovanju pravi, da po Kristusu, po Besedi vse posvečuje nebeški Oče.

O, da bi se mi vedno tako dobro zavedali posvetivnega dela Gospoda našega Jezusa Kristusa, kakor se je oni svetnik, ki je molil k Jezusu, rekoč: „Duša Kristusova, posveti me! Telo Kristusovo, zveličaj me! Kri Kristusova, napoji me! Voda iz strani Kristusove, operi me! Trpljenje Kristusovo, potrdi me! V svoje rane skrij me!“

Zveličani Janez Berchmans je pri sv. maši molil zase k presveti rani Jezusovega Srca ter v sv. zaupanju vanjo rekel: Po tej rani bom zase izprosil, da bi mogel Boga ljubiti prav iz vsega srca, imel resnično vnemo za svojo dušo ter dobil posebno ljubezen in nagnjenje do najsvetejšega zakramenta in do prečiste Device Marije.

3. A ne le, da bi se posamezniki čedalje bolj posvečevali, je namen in želja Jezusovega presv. Srca, ampak tudi, da bi se posvetilo vse človeštvo in vsled tega zlasti korenina človeškega rodu — posamezne družine.

Namen Jezusovega prihoda na zemljo je bil odrešiti vse ljudi ter jih pripraviti, da bi vse človeštvo videlo zveličanje božje. (Luk. 3, 6.) Korenina človeštva pa je družina. Ko bi ta bila zdrava, dobra, sveta, potem bi se ne bilo bati, da bi se mnogo ljudi pogubilo. Zato je posebna težnja Jezusovega Srca tudi ta, da bi

posamezne družine bile dobre, krepostne, da bi se vsi njih člani zvesto ravnali po vzvišenih zgledih najsvetejših oseb Jezusa, Marije in sv. Jožefa. Zato je sv. Cerkev vpeljala poleg bratovščine Jezusovega Srca tudi bratovščino in praznik sv. Družine. V posvetivni molitvi k Jezusu, preljubemu našemu Zveličarju, moli sv. Cerkev, da bi on varoval krščanske družine, branil ter utrdil v njih svoj sveti strah in mir in edinost krščanske ljubezni. Dà, kjer je utrjen božji strah, tam je utrjena tudi svetost zakona, tam je neomahljiva zakonska edinost in zvestoba.

4. Ker ste bili vedno v najožji zvezi presv. Srce Jezusovo in presladko srce Marijino, zato pač moremo trditi, da je posebna želja Jezusovega presv. Srca tudi, da bi ljudje vedno bolj ljubili svojo nebeško Mater Marijo.

Ker je Jezus rekel: *Kjer sem jaz, tamkaj bo tudi moj služabnik*, je Jezus obljubil hkrati s tem večno zveličanje svojim zvestim služabnikom. Posredovavka, zakladarica milosti in večnega zveličanja pa je božja in naša Mati Marija, prečista Devica. Saj nanjo obrača sv. Cerkev besede sv. pisma: *Kdor mene najde, najde življenje, in prejme zveličanje od Gospoda*. (Preg. 8, 35.) Njo kliče sv. Cerkev na pomoč „pribežališče grešnikov“. Ko bi ljudje njo bolj ljubili, njene čednosti bolj posnemali: njeno ponižnost, čistost, bogoljubnost, potem bi jih tudi več doseglo večno zveličanje in povspeli bi se do višje stopinje nebeške slave. Zato presv. Srce Jezusovo na vso moč želi, da bi se pravo češčenje Marijino vedno bolj širilo ter po tem najlepšem potu vedno bolj polnila nebesa s čistimi ali vsaj v resnični pokori očiščenimi dušami po zgledu in priprošnji Marijini, ki bi jim bila kakor lestvica, kakor vrata v nebesa. Zato nas sv. Cerkev navaja, klicati jo na pomoč ter častiti „našo ljubo Gospo presv. Srca“.

Glej! tvoja Mati, rekel je umirajoči Jezus svojemu zvestemu učencu sv. Janezu. S tem, pravi sv. Avguštín, je izročil nas vse Mariji v varstvo. Kolika nehvaležnost, ko bi se mi ne podajali radi v njeno varstvo, ko bi ga predrzno zametavali! Tako pa ravnaajo tisti, ki se prostovoljno mudé v grešni priložnosti, tisti, ki zahajajo na nevarne kraje, n. pr. plesne veselice. občujejo lahko-miselno z osebami drugega spola ter priliznjene in umazane govorice radi poslušajo ali béro protikatoliške liste.

5. Še ene vrste željo ima presv. Srce Jezusovo v najsvetejšem zakramentu in v nebesih, in ta je, da bi mi vedno bolj pomagali z dobrimi deli ubogim dušam iz vic.

Saj je Jezus Kristus z avoljo neumrljivih duš prišel na svet, saj je njegovo božje Srce zaradi njih na zemlji se trudilo, mučilo, do zadnje kaplje prelilo svojo rešujočo kri ob svoji daritvi na križu. Sedaj pa ponavlja še isto vedno pri daritvi sv. maše, ko se ne le za žive, ampak tudi za mrtve daruje svojemu nebeškemu Očetu v podobah kruha in vina. Dolžnost vernikov pa je, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pod smrtnim grehom biti pri sv. maši; sicer pa se tudi posebno hvaležnega skaže Jezusovemu presv. Srcu, kdor rad hodi k sv. maši tudi ob delavnikih ter jo daruje za uboge duše v vicah. Tudi z drugimi dobrimi deli, kakor znano, moremo mnogo duš rešiti z vic: z molitvijo, s sv. obhajilom, s postom, z miloščino, z odpustki.

Sv. Magdalena Paciška je za uboge grešnike in za verne duše v vicah po petdesetkrat na dan darovala Bogu Očetu presv. Kri njegovega Sina, in Gospod ji je pokazal mnogo duš, ki jih je izpreobrnila ali rešila iz vic s to pobožnostjo.

S takimi pobožnostmi in dobrimi deli storimo ne le ubogim dušam v vicah največjo uslugo, ampak tudi sebi koristimo, ko si rešene duše napravimo priprošnjice pred božjim prestolom. Z vsem tem pa razveseljujemo presv. Srce Jezusovo, ko pomagamo, da vedno več duš moli, časti in hvali njegovo poveljano Srce na desnici Očetovi in hkrati zahvaljuje nebeškega Očeta za vse neštete milosti. Ta namen je izrazil božji Zveličar pri zadnji večerji, ko se je obrnil k svojemu nebeškemu Očetu s presrčno molitvijo, rekoč: „Jaz sem te poveljčal na zemlji, delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim. In sedaj ti, Oče, mene poveljčaj sam pri sebi z veličastvom, katero sem imel pri tebi, predno je bil svet. Tvoje ime sem razodel ljudem, katere si m dal od sveta.“ (Jan. 17, 4—6.)

Sv. Matilda se je zlasti mnogo trudila za apostolstvo molitve, to je za tisto pobožnost, po kateri vse svoje molitve, dela in trpljenje darujemo božjemu Srcu, združujemo z njegovim presvetim Srcem ter pravo gorečnost v sebi in drugih, čedalje bolj pospešujemo. Po sv. obhajilu se ji je zdelo nekikrat, kakor bi ji Gospod vzel njeno srce ter tako združil s svojim, da je bilo, kot bi iz obeh src postalo le eno. Nato je rekel Gospod: „Tako naj bi bila srca vseh ljudi z menoj zedinjena!“ Pri povzdigovanju je videla nekikrat presv. Srce kakor svetlogorečo plamenico, ki jo je Gospod sam kot veliki duhovnik držal v roki.

Dà, ljubi kristjani, naj bodo tudi naša srca vedno zedinjena, združena s presv. Srcem Jezusovim in vsa vneta njegove ljubezni, srca mož, srca ženâ, srca mladeničev, srca deklet, srca nedolžnih otrok, srca vseh mašnikov! O, ko bi tako bilo, potem bi se tudi vse na svetu godilo po namenih in željah Jezusovega Srca: Zavladata bi povsod resnica in vedno bolj bi se utrjevala verska edinost po katoliški Cerkvi, vedno manjše bi bilo število velikih grešnikov, vedno več pa zares pobožnih, svetniških duš na zemlji, vse človeštvo bi iz posameznih, Bogu posvečenih družin zajemalo novih moči za pravi napredek in krščanske čednosti, češčenje Matere božje bi se širilo v najlepšem sijaju in vice bi se praznile toliko bolj, kolikor bi se več storilo dobrega za uboge duše. V ta namen vam tudi priporočim bratovščino apostolstva molitve in bratovščino Jezusovega in Marijinega src. Sklenem s pobožnim zdihljejem: „Brezmadežna Devica Marija, stori, da bodo v pre-svetem Srcu Jezusovem naša srca združena!“ Amen.

Val. Bernik.

Četrta nedelja po binkoštih.

1. Zgodi se božja volja!

Na tvojo besedo hočem zagnati mrežo.
Luk. 5. 5.

Celo noč so učenci Jezusovi lovili ribe, pa niso nič vjeli. Kako dolgo, kako težavno, a vendar brezuspešno delo! Zato so vse vkupe opustili, spirali so že mreže, da bi o pripravnem času, ko bo sreča ugodnejša, spet začeli loviti. — A medtem stopi k njim Jezus, njih Gospod in mojster. Stopil je v čoln Simona Petra, da bi ljudi lovil, ljudi učil in jim oznanoval pravo božjo vero. Ko je to dovršil, se je spomnil stiske svojih učencev, ki so bili ribiči in kot taki so si morali z ribjim lovom služiti vsakdanji kruh; a ta dan so bili tako nesrečni, da niti toliko niso nalovili, da bi se en dan priživili. Jezus je gotovo vse najboljše želel svojim učencem, ko jim je rekel: „Vrzite svoje mreže na lov!“ „O, mojster, saj smo lovili že celo noč, pa nismo nič vjeli,“ odgovoril je Simon. On je sklenil, da se ta dan ne bo več ubijal s tem delom in da tudi svojega Gospoda ne bo ubogal. A medtem se je spomnil, da mu je Gospod sam to

ukazal in da mu mora Gospodova volja več veljati nego lastna volja, da mora torej storiti, kar mu Gospod ukazuje. Zato je rekel: *Na tvojo besedo* (ali ker ti Gospod tako ukazuješ) *hočem vreči mrežo*. Ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi!

Kako lep nauk nam daje s tem sv. apostol Peter! Čeprav misli, da ne bo nič vjel, da bo zopet zastoj ves njegov trud, vendar hoče zagnati mrežo; on uboga, ker Gospod tako hoče. S to svojo ubogljivostjo do Gospoda nam kliče: Ubogaj, o kristjan, vedno, v kakršni koli okolnosti, brez ugovora, voljo božjo, ne svojo voljo, zakaj 1. volja božja nam prinaša srečo in blagoslov, 2. ravnanje zoper voljo božjo pa donaša le nesrečo in greh.

To dvoje vam hočem danes pokazati in dokazati.

I. Sv. Avguštin piše: „Dvojna volja je, volja človekova in volja božja; človek pa mora svojo voljo obračati po božji volji.“ To pa mora pred vsem zato, ker nam Bog ukazuje, da vedno izpolnjujemo njegovo voljo. Svojo voljo pa nam je Bog razodel v svojih zapovedih; in s kako ostrostjo nam ukazuje, da izpolnjujemo njegovo voljo! „Ti moraš“, tako govori kot naš Gospod, ti moraš storiti to, kar ti ukazujem, in opustiti ono, kar ti prepovedujem, čeprav bi rajše ravnal in živel po svoji volji. In Bog tako ostro tirja od nas, da izpolnjujemo njegovo voljo, da žuga s kaznijo vsakemu, ki prestopi njegovo voljo. On sam je rekel (Luk. 12. 47.): *Hlapec, ki pozna voljo svojega Gospoda, pa po njej ne dela, prejel bo mnogo udarcev*.

Kristjani, mi se moramo torej pri vsem svojem dejanju in nehanju, v vsakem slučaju, pri vsaki priložnosti vprašati, kaj pa t e r j a B o g o d m e n e? Ali hoče, da delam drugače, nego me moja lastna volja naganja, in kako hoče, da delam v tem slučaju; zakaj volja Gospodova je sveta. — V pojasnilo le par slučajev! Ti kristjan, si morda vdan lenobi, nimaš nikakega veselja do molitve, nobene gorečnosti, da bi služil Bogu, da bi večkrat prejemal sv. zakramente itd. Sedaj pa se vprašaj: Kaj pa je volja božja? Ali Bog hoče, da ostaneš v taki mlačnosti in lenobi? Ali se to pravi po svetosti in popolnosti hrepeneti? — Morda, kristjan, živiš že dalj časa v kakem prepiru ali v sovraštvu s svojim bližnjim in bi se rad zmaščeval nad tistim, ki te je razžalil; nočeš mu odpustiti in se spraviti z njim. Vprašaj se: Kaj je volja božja? Ali hoče Bog, da trdovraten ostaneš v sovraštvu in

jezi? — Morda ta ali oni živi v kaki grešni zvezi, katera ga tira iz greha v greh, in pravi svojeglavno, da za cel svet te zveze ne opusti. Tak človek naj se vpraša: Kaj pa Bog hoče? Ali hoče Bog, da še naprej nakopavaš greh na greh, da se pogubiš ali pa da ohraniš čistost srca in se zveličaš? — Morda si vdan jezi in togoti; pri najmanjši stvarici se jeziš, preklinjaš in se rotiš ter delaš bridke ure sebi in drugim. Vprašaj se: Ali je to prav in pošteno? Ali Bog to od tebe terja, ali meniš, da je vse eno, si li ponižen ali ošaben, krotak ali togoten? — Morda se trudiš in skrbiš za vse prej, nego za svoje stanovske dolžnosti: zane-marjaš vzgojo svojih otrok, opuščáš svoja vsakdanja dela in opravila, ne meniš se dovolj za svoje premoženje in vendar vidiš, da se ti in tvoja družina bliža propasti. Vprašuj se: Kaj je volja božja? V kateri stan te je pa Bog postavil, katere dolžnosti ti je naložil v tvojem stanu? Kaj meniš, da je Bogu vseeno, ali izpolnjuješ dolžnosti, katere ti je naložil, ali ne?

Zato, kristjan, vprašaj se pred vsakim delom, je-li Bogu všeč ali ne, in zdihni potem s sv. Bernardom: „O Bog, moje srce je pripravljeno za vse, kar ti ukazuješ; naj se zgodi, kar-koli je všeč tvojemu neskončnemu veličastvu!“

Predragi kristjani, le volja božja nas nareja prave kristjane!

To voljo božjo moramo pa tem bolj spolnovati, ker je za nas jako dobro in zaslužljivo, ako jo izpolnjujemo. Kristjan, le premisli vse božje zapovedi po vrsti in spoznal boš, da vse, kar nam Bog zapoveduje, je za nas dobro in veliko vredno, kar pa nam prepoveduje, je nam škodljivo in nevarno. Vse kar poželi spačena narava človeška, je zoper voljo božjo, nasprotno in nevarno naši sreči, našemu blagostanju. Zato se moramo pustiti voditi le od volje božje; svojo voljo moramo podvreči božji volji. Kristjan, premisli prav dobro, kaj je zate bolje: ali da Bog stori to, kar ti hočeš, ali pa da ti storiš to, kar Bog hoče? Čigava volja je modrejša in svetejša kakor volja božja? Bog nas ljubi veliko bolj, nego ljubimo mi sami sebe. Zakaj torej nočemo spoznati to kot dobro, kar je všeč njegovim najmodrejšim, najsvetejšim voljam? Prepustimo se torej popolnoma Bogu, on že ve, kaj nam koristi, kaj je nam v blagor! Kdor se vozi po morju, zaupa samega sebe brodniku, kdor je bolan, zaupa se zdravniku. Ali pa Bog kaj manj premore, kakor teh kdo? Da hodijo ljudje po krivih, napačnih potih, na katerih jih

doleti le nesreča in žalost, prihaja odtod, ker so ljudje svoje-glavni in rajše delajo po svoji glavi, nego po božji volji. Pomislite to-le primero! Vsak križ je narejen iz dveh tramov, eden stoji po koncu, drugi pa počez. Prvi pomeni voljo božjo, drugi pa voljo človekovo. Pa položi oni tram, ki je počez, navpik kakor je prvi, potem pa križ zginе. Premagaj ravno tako svojo voljo in jo vravnaj po božji volji, potem pa tudi tebi zginе križ, ker vlada te popolno volja božja, ki vse uravnava tako, kakor je zate najbolje.

Zato, kristjani, tudi v trpljenju brzdajmo svojo voljo, ki je tako nepotrpežljiva in mehkužna, da noče noben svojega križa prenašati, da celo nevoljno mrmra in godrnja zoper Boga. Molimo in zdihujemo s trpečim Jezusom: *Oče, ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi!*

Sv. Bonaventura pripoveduje o sv. Frančišku Seraf., da je nekega dne trpel silne bolečine. Neki redovni brat mu je zaradi tega rekel: „Ljubi oče, prosí Boga, da naj nekoliko bolj usmiljeno s teboj ravna; zakaj meni se zdi, da je pretrd s teboj!“ Ko je svetnik zaslišal, jel je zdihovati in zaklical je: „Ljubi brat, bodi prepričan, ko bi jaz ne vedel, da si ti te besede izpregovoril iz nepremišljenosti, nič več bi te ne hotel videti, ker si se predrznil obsojati sodbe in voljo božjo.“ Potem je vstal svetnik iz postelje, čeprav je bil silno slab, in v strašnih bolečinah je poljubil zemljo in žaklical: „Zahvalim te, o Bog, za vse svoje trpljenje in te prosim, pošlji mi še več trpljenja, ako je to tvoja sveta volja! Zakaj jaz želim, da me tepeš, da mi ne prizanašaš, ker moje največje tolažilo na svetu je, ako vem, da izpolnjujem tvojo sveto voljo.“

Zato govorimo vedno, ker je le božja volja nam v korist, naša volja pa v nesrečo, s sv. Bernardom: „O Bog, moje srce je pripravljeno na vse, karkoli mi ukazuješ, naj se zgodi, karkoli je všeč tvoji božji volji!“

Božjo voljo moramo spolnovati tudi zato, ker ljubi Bog vse to o b i l n o p l a č u j e. Kako Bog plačuje človeka, ki vkloni svojo voljo njegovi volji, posebno ki vse nadloge, ki se nam zde nesreča, voljno prenaša, uči nas zgled očaka Abrahama. Bog mu je ukazal (1. Mojz. 22.), da naj žrtvuje svojega sina Izaka. Abraham je privolil v to, vzal je svojega ljubega otroka, da bi ga daroval Gospodu. A v istem hipu, ko ga je hotel zaklati, je poslal angela, ki ga je zadržal. Torej ni daroval, kakor mu je Bog ukazal, le voljo je imel vse storiti, kar Bog hoče. In kako ga je Bog zato poplačal? Gospod Bog mu je rekel: „Ker si to

storil in nisi prizanesel svojemu sinu zavoljo mene, hočem te blagosloviti in pomnožiti tvoj zarod kakor zvezde in kakor pesek, ki je na bregu morja . . . V tebi bodo blagoslovljeni vsi narodi na zemlji, ker si poslušal moj glas.“ K temu dostavlja sv. Krizostom: „Premisli usmiljenje božje; Bog ne gleda na izid, temveč na dobro voljo.“

Božja volja naj bo torej vedno tudi naša volja! „Gospod, tvoja volja naj se zgodi! tako kličimo pri vseh svojih opravilih. Volja božja naj bo naša volja, ker je vedno svetejša in modrejša, kakor naša. Nikoli pa ne smemo delati po svoji volji zoper voljo božjo, ker to je nevarno, to je greh.

II. 1. Sv. Bernard imenuje ravnanje zoper voljo božjo (svoje glavnost človekovo) nekako gobovo bolezen na srcu, ker piše: „Na človeškem srcu rasto dvojne gobe, namreč lastna volja in lastni sklep. Obe sta zelo nevarni in škodljivi.“ In drugje uči isti učenik: „Zatrimo v sebi svojo voljo in prenehal bo pekel. Zoper kaj sicer divja peklenški ogenj, ako ne zoper lastno človekovo voljo? Svoje glavnost je, ki se vojskuje zoper Boga in se vzdiguje zoper njega; svoje glavnost je, ki človeku ropa raj, pekel napolnjuje z dušami, slabi moč Kristusove krvi in svet spravlja pod oblast hudobnega duha.“ In v resnici! Lastna volja človekova je, ki človeku ropa nebesa in ga poriva v pekel. In zakaj? Zato ker je naša volja že od narave hudobna, ker s tem, da se Bogu ustavlja, pada v greh. Naša volja je sprijena, zato zapeljuje v greh. Bog terja od nas ponižnost, naša volja pa je nagnjena k napuhu. Sv. apostol Pavel piše: *Potrpežljivost vam je potrebna, da dosežete obljubo.* (Hebr. 10. 36.) Človek pa se že po naravi brani vsakega trpljenja; marsikdo celo začne kleti in se rotiti zoper Boga, ako mu le ne gre vse po sreči. Tako nasprotje človeške volje zoper božjo voljo nahajamo povsodi; povsod se najdejo ljudje, ki kolnejo namesto da bi molili, kakor bi jim to kaj pomagalo. Tako nasprotje med božjo in človeško voljo opazujemo tudi v grešnih mislih, željah in dejanjih. In odtod pa izhaja greh, ker se človek rajši udaja svoji spačeni volji nego božji volji. Zato po pravici piše sveti Bernard: „Svoje glavnost človekova je, ki se vojskuje zoper Boga in se zoper njega vzdiguje.“

2. Kaj naj pa človek stori, da ne pade v greh? Premagovati mora svoje glavnost svojo, svojo voljo podvreči božji volji. „Premagaj se v srcu,“ uči sv. Dorotej, „in zatiraj po-

sebno svojo voljo!“ Ne kar mi hočemo, temveč kar Bog hoče, to naj bo poslej naš sklep, čeprav se naša volja temu ustavlja! Lep zgled, kako moramo premagati svojo voljo in se vdati v božjo, nam je Zveličar sam: On pravi: „Prišel sem iz nebes, ne da bi spolnil svojo voljo, temveč voljo tistega, ki me je poslal.“ In ko se je v vrtu Getzemani ustavljala njegova človeška volja božji volji, zaklical je: *Oče, ne moja, temveč tvoja volja naj se zgodi!*

Učeni Kasijan je popisal življenje sv. opata Pafnucija, v katerem kaže, na kak način je ta svetnik tako visoko prišel v popolnosti in čednosti. Glavni pripomoček k temu je ponižnost in pokorščina. S tema dvema čednostima, pravi, je zatrl v sebi svojo voljo in s tem uničil vsa huda nagnjenja, napake in grehe in si pridobil vse čednosti. — Ko je bil sv. opat Janez že blizu smrti, so ga prosili njegovi redovni bratje, naj jim kot zapuščino zapusti še en lep nauk, predno se loči. Tedaj jim je govoril sveti in modri mož: „Nikoli nisem delal po svoji volji, vedno sem si božjo voljo jemal kot vodilo v življenju.“ — Sv. Jedert je imela navado klicati: „Gospod, zgodi se tvoja volja!“ Ako je molila očenaš in je prišla do tretje prošnje, ponavljala je trikrat: „Zgodi se tvoja volja! Zgodi se tvoja volja! Zgodi se tvoja volja!“ Ko je nekaj ravno to molila, se ji je prikazal Jezus sam. V desnici je imel zdravje, v levici pa bolezen in ji je rekel: „Izvoli, hči moja, kar ti je drago, zdravje ali pa bolezen!“ Kaj neki si je izvolila? Ali zdravje? Ne! Torej bolezen? Ne! Rekla mu je: „Gospod, daj, da se ne zgodi moja, temveč tvoja volja!“

Kristjani, govorimo tudi mi tako! „Gospod, daj, da se zgodi tvoja, ne naša volja!“ Govorimo in zdihujemo tako v veselju in žalosti, v sreči in nesreči, v vseh dušnih in telesnih težavah, ki nas obiskujejo. Božja volja naj nam bo vedno več kakor naša volja, izvršujemo božjo voljo, ne svojo. Glejte, Petru se je napolnila mreža, ko je storil po božji volji zoper svojo voljo! Tudi naše življenje se bo napolnilo z dobrimi deli, ako bomo izpolnjevali božjo voljo in prejeli bomo blagoslov za časnost in večnost. Amen.

† J. Benkovič.

2. Sv. Vid v boju zoper trojnega sovražnika.

(Priložnostni govor za god sv. Vida.)

Čujte in molite, da v izkušnjava ne padete
Mark. I. 4, 38.

Sv. Matevž pripoveduje v svojem evangeliju, da je k Jezusu prišel mladenič in ga je vprašal: „Dobri Učenik, kaj naj storim, da zadobim večno življenje?“ In Jezus mu je odgovoril: „Ako

hočeš iti v življenje, izpolnjuj zapovedi.“ „Katere pa?“ vpraša dalje mladenič. Jezus poreče: „Ne ubijaj, ne prešestvaj, ne kradi, ne pričaj po krivem; spoštuj očeta in mater, in ljubi bližnjega, kakor samega sebe.“ — Mladenič mu reče: „Vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti. Kaj mi še manjka?“ — Gospod mu odgovori: „Ako hočeš biti popoln, idi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, in boš imel zaklad v nebesih; ter pridi in hodi za menoj!“ Mladenič pa je postal žalosten, ker je imel veliko premoženja in šel je proč.

Ljubljeni v Kristusu! Zakaj ni hotel mladenič prodati svojega posestva in postati Jezusov učenec? Zakaj je postal žalosten vsled Gospodovih besed, saj mu je bil obljubljen velik zaklad v nebesih? Zakaj je zapustil Učenika, katerega je vendar željno iskal, in ki ga je tako ljubeznivo sprejel? Oj, srce tega mladeniča je bilo preveč navezano na posvetno, in vsled tega je bil tolikanj zaslepljen, da se je rajši odpovedal zakladu v nebesih, kakor da bi bil zapustil svoje premoženje in sledil Kristusu v revščini. Zavaljo tega je rekel Gospod učencem, da bo laže kamela šla skozi šivankino uho, kakor bogatinec v nebo! In zopet: „Ozka je steza, ki pelje v življenje, in malo jih je, ki po njej hodijo.“

Ljubi moji? Ves drugačen pa je bil sv. Vid, čigar praznik smo obhajali včeraj (in kateremu na čast je posvečena naša cerkev). Njemu je bilo več za nebo, ko za celi svet. Predvsem je iskal božje kraljestvo, trdno prepričan, da mu bo vse drugo privrženo. Rajši se je odpovedal posvetni časti in očetovski ljubezni, samo da je bolje preskrbel za zveličanje svoje duše. Zatorej se pa tudi zdaj veseli v nebesih in nam kliče: Posnemajte moj zgled in hodite za menoj!

Krščanski poslušalci! Sv. Cerkev srčno želi, da si vi posebno na praznik cerkvenega variha za zgled vzamete njegove čednosti in jih v svojem življenju po moči posnemate. Zatorej vam hočem danes pred oči postaviti sv. Vida kot pogumnega vojskovalca zoper sovražnike našega izveličanja. Sv. Vid naj nam kaže, kako se imamo vojskovati zoper trojnega sovražnika, ki nas hoče pogubiti, namreč zoper:

1. svet, 2. lastno meso in 3. satana.

1. Najdražji zaklad, ki ga imamo, je naša neumrjoča duša. Vedna skrb nam torej bodi, da to dušo, ki je z drago Jezusovo krvijo odkupljena, zveličamo in jo branimo zoper vse nevarnosti.

Kdor pa le skrbi za složno življenje, komur je le mar za posvetno veselje, za dušo pa se ne meni, je-li bogata na dobrih delih ali revna, čednostna ali pregrešna, tak človek, ljubi moji, ne pozna svojega namena in nesrečen bo njegov konec. Jezus namreč govori pri sv. Matevžu: *Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi . . .* (16, 26.)

Zakaj je vendar Jezus Kristus zapustil veličastni nebeški prestol, vzel revno človekovo naravo nase in nam — razen greha — v vsem enak postal? — Zgodilo se je zavljo naše neumrjoče duše. Zakaj je Jezus Kristus trpel in na sv. križu svojo kri pretil do zadnje kaplje? — Zavljo naše neumrjoče duše. O kako dragocena mora pač biti naša duša, ker je sam Sin božji toliko trpel zanjo. *Veste*, piše sv. apostol Peter (1. 1, 18.), *da niste rešeni s trohljivimi rečmi, z zlatom ali srebrom, ampak z drago krvijo Kristusa, kakor neomadežanega in nedolžnega Jagnjeta*. Kristijani, nikdar ne pozabimo, koliko je trpel za naše duše božji Sin. Rešimo jih torej pogubljenja, in vojskujmo se neustrašeno zoper svet, lastno meso in hudobnega duha.

Svet, ljubi moji, je jako nevaren sovražnik naše duše, in marsikaterega je že pahnil v pogubljenje. O koliko se jih je že vjelo v njegove zanjke zavljo denarja, posvetnega veselja ali časti. Povej, mladenič, ali nisi izgubil nedolžnosti, ker si se podal med svet, v družbo malovrednih tovarišev? Povej, dekle, kdo ti je vzel mir srca, ali ne svet s svojimi grdimi zapeljivci? Oj, preljubi, hudobna tovarišija in veselje, ki ga svet da, je zveličanju naše duše najbolj nevarno. Zatorej nas opominjajo apostoli, naj se varujemo zapeljivega sveta. Sv. Jakob piše: *Kdorkoli hoče biti prijatelj sveta, postane božji sovražnik*. To se pravi: Kristjan, ki želi dopasti svetu in po njegovih načelih živeti, kmalu postane božji sovražnik — grešnik. In sv. Pavel pravi: *Ako želim ljudem dopasti, ne morem biti Kristusov služabnik*. (Gal. 1, 10.)

Pa mi boste rekli: Kaj hočemo? Med svetom moramo živeti, med ljudmi prebivati; njih govore moramo poslušati in gledati njih zglede! Kaj nam je torej storiti, da naša duša ne bi škode trpela? — Ljubljeni v Kristusu! Ravnajmo se po zgledu svetnikov, po zgledu sv. Vida. Ko bi bil on hotel malikovalskega očeta ubogati in darovati bogovom, on bi bil slavljen in češčen, in vse bi se mu bilo uklanjalo. Ali on se ni vdal očetu, niti grozečemu sodniku Valerijanu. Obema je povedal, da je zastonj njuno pri-

zadevanje, zastonj vse prilizovanje, zastonj žuganje. Jezusu je obljubil zvestobo, njo hoče ohraniti do smrti. In ker zapeljevanja še ni konec, zapusti skrivaj očetovo hišo in gre spremljan od angela v tujo deželo, kjer oznanjuje Jezusovo vero in jo potrjuje s čudeži. — Pa zopet mi zna kdo reči: Seveda je dobro, svet zapustiti in mirno v kakem kotičku živeti, edino le za Boga, brez skrbi, brez težav. Toda jaz ne morem zapustiti hiše, žene in otrok. Sveta dolžnost mi je skrbeti zanje. Kristjan, tega od tebe nihče ne terja. Pač pa naj ti bo skrb, da ne navežeš srca na svet, in na njegovo veselje, zakaj sv. apostol Pavel pravi: „Čas je kratek, tedaj naj bodo tisti, ki imajo žene, kakor bi jih ne imeli, in kateri jokajo, kakor bi ne jokali; in kateri se veselé, kakor bi se ne veselili; in kateri kupujejo, kakor bi ne imeli; in kateri uživajo ta svet, kakor bi ga ne uživali; ker podoba tega sveta prejde.“ (1. Kor. 7, 29.) Kristjan, vedno ti bodi v mislih, da svet in vse na njem prejde; da nisi ustvarjen za minljivi svet, ampak za nebesa. Dalje pomni, da je Bog vsegapričujoč, on te neprestano gleda, on — tvoj sodnik — vedno opazuje vsa tvoja dejanja. Kadar izkušnjava pride, reci: Bog me vidi! ne smem delati greha! Prepričal se boš, da bo izkušnjava ob vso moč. Mladenič, kadar te hudobna tovarišija vabi v greh, reci: Bog me vidi, kdo bi se upal grešiti vpricho živega Boga? Krščansko dekle, kadar se ti zapeljivec bliža s prilizljivimi besedami, takrat vzklikni: Bog, ki me bo enkrat sodil, me vidi; ne smem grešiti. „Bog me vidi“, ta misel, o krščanski poslušalec, te bode varovala zoper vsakovrstne izkušnjave. Zaničevanje sveta in misel na Boga, to je najkrepkejše orožje zoper vse izkušnjave. Tega orožja se je posluževal sveti Vid, poslužujte se ga tudi vi.

II. Drugi sovražnik naše duše je *l a s t n o m e s o* ali mesena poželjivost. Sami dobro veste, da je ona korenina premnogih grehov. Sam božji Odrešenik pravi: *Čujte in molite, da v izkušnjavo ne padete. Duh je sicer voljan, ali meso je slabo.* (Mat. 26, 41.) Naj delamo še tako trdne sklepe, kaj nam pomagajo, ako pa ne čujemo in slabemu mesu preveč zaupamo.

O sv. Vidu beremo, da je vestno čul nad svojimi počutki.

V svojo izbo se je zaprl in goreče prosil Boga pomoči in stanovitnosti. Z ostro pokoro, s čuječnostjo in postom prizadeval si je oslabiti sovražnika v lastnem mesu. Ravnal se je po zgledu sv. Pavla, ki sam o sebi pravi: *Jaz tarem svoje telo, in ~~ga~~ devam v sužnost, da, ko druge učim, sam ne bom zavržen.* (1. Kor. 9, 27.)

Kristjani! Sram nas bodi, da se pa mi tako malo prizadevamo za zveličanje duše in za sv. nebo. Nikar se ne motimo, *nebeško kraljestvo silo trpi, in le silni ga potegnejo nase.* (Mat. 11, 12.) Mi bi pa le preradi složno živeli in vse uživali, po čemur srce hrepeni. Za Boga nam je vse pretežko: Cerkev nam je predaleč, božja služba predolga. Radi bi prišli v nebesa, vendar se bojimo vsake zopernosti, ki nam jo Bog pošlje. Kristus pa pravi, da moramo, ako hočemo v nebesa priti, zapustiti vse, kar nam je ljubo in drago, in kdor svet višje ceni, kakor njegovo zapoved, ta ne more biti njegov učenec.

Sv. Vid je premišljeval te resnice noč in dan. Molil je in se postil neprenehoma; krotil je svoje telo, in se zdržaval vsega posvetnega. Predragi! Posnemajmo ga, kar zadeva krotenje mesa in poželenja. Natančno izpolnimo postno zapoved, ker post slabi meseno strast. Voljno prenašajmo težave življenja, in včasih si še sami naložimo kako pokoro po zgledu apostolovem, ki pravi: *Jaz krotim svoje telo in ga devljem v sužnost, da ne bi bil pogubljen.*

III. Tretji sovražnik naše duše je **h u d o b n i d u h**. Danes je mnogo ljudi, ki taje delovanje satanovo. Jaz pa vas vprašam: Kdo je zapeljal prva človeka Adama in Evo? — Kdo je trikrat izkušal Jezusa? Kdo je Judežu lškarijotu dal peklenko misel, da je izdal svojega Gospoda in Učenika? — Ali ne pravi sv. pismo, da se ga je satan polastil? In kaj hoče reči sv. Peter, ki pravi: *Bratje, bodite trezni in čujte, ker vaš nasprotnik, satan, kakor rjoveč lev vedno okrog hodi in išče, koga bi požrl.* Glejte, sv. Peter naravnost imenuje satana našega nasprotnika, ki zasleduje naše duše in jih izkuša spraviti v pogubljenje. Zatorej, kristjani, bodite previdni! Ravno ker je satan neviden, nam je toliko bolj nevaren. Vzemimo orožje v roke in krepko se vojskujmo zoper njega. Pa katero orožje je v tej vojski najizdatnejši? — Najboljše orožje v tem boju je **m o l i t e v**, pobožna in stanovitna molitev.

Ljubljeni v Kristusu! Ozrimo se zopet na sv. Vida in poglejmo, kako se je on vojskoval zoper hudobnega duha. Sv. Vid je molil skoraj neprenehoma. Ko se je prebudil, je pokleknil in s povzdignjenimi rokami molil njega, ki je ustvaril svetlo solnce, ki prežene noč, ki razvestljuje in ogreva našo zemljo. Vsa svoja dela je posvetil Bogu z dobrim namenom. Celi dan je imel Boga pred očmi. In ko se je dan nagnil, in je noč jela razpenjati svoja krila, tedaj je zopet molil in pozno v noč premišljeval svete

resnice. Celo njegovo življenje je bilo nepretrgana molitev; delal je tako dobro vedoč, da je molitev najkrepkejše orožje zoper zalezovanje hudobnega duha.

Zatorej kristjani, molite tudi vi, ker hudič se boji molitve. Poslušajte, kako opominja božji Odrešenik svoje učence k molitvi: *Čujte in molite, da ne pridete v izkušnjava! -- Prosite, in se vam bo dalo. Karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, to vam bo dal.* Tako nas uči Jezus, večna resnica. Zatorej molimo, molimo pobožno in stanovitno, in hudobni duh ne bo imel nobene oblasti čez nas.

Krščanski poslušalci! Tri sovražnike moramo premagati, ako hočemo rešiti svojo dušo, namreč: svet, lastno meso in hudobnega duha. Glejte torej, da v tej vojski ne omagate. Zaničujte svet in kar je na njem. *Otročiči, kliče sveti Janez, ne ljubite sveta, niti tega, kar je v njem, ker svet in njegovo poželenje prejde.* — Vojskujte se zoper poželenje mesa, zakaj kdor mesu služi, ta bo ž njim vred pogubljen. Zoperstavite se hudiču, ker on je morivec od začetka. Kličem vam: *Čujte in molite, da ne pridete v izkušnjava.* Čujte in molite kakor sv. Vid, vaš slavni zaščitnik; in premagali boste vse sovražnike vašega zveličanja, ohranili vero in zadobili nebeško krono. Amen. P. H.

Peta nedelja po binkoštih.

Dvojna pot v nebesa.

Resnično vam povem, ako ne bo obilniši vaša pravica, kakor pismarjev in farizejev, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Mat. 5, 20.

V današnjem evangeliju nas svari božji Zveličar pred „farizejsko pravičnostjo“, ki je bila le hinavščina, in je zabranjevala vhod v nebeško kraljestvo. Poznati pa moramo zanesljive pripomočke, ki v o d i j o v n e b e s a. Kdo bi si ne želel tudi odgovora na vprašanje, ali bom zveličan, ali ne. Tudi Jezusovi učenci so nekdanj vprašali svojega Učenika, ali jih bo malo ali veliko prišlo v nebesa. Jezus jim pa na to ni nič odgovoril, ampak jim je povedal nekaj veliko boljšega in koristnejšega. Rekel jim je namreč: *Pojdite noter skozi ozka vrata; zakaj široka*

so vrata in prostorna je pot, ki pelje v pogubljenje, in veliko jih je, kateri po nji noter hodijo. Izmed teh, kar nas je danes tukaj, Bog ve, ali se jih bo veliko ali malo zveličalo? Tega vam ne morem povedati, to le Bog sam ve; pa mi tudi treba ni povedati. Jaz vam rajši nekaj bolj koristnega povem; kakor Jezus, tako tudi jaz vam rečem: *Glejte, da boste skozi ozka vrata prišli v nebesa.* Le dvojna je pot, ki pelje v nebesa, pot nedolžnosti in pot pokore, le skozi ta dvojna vrata se pride v nebesa. In, dragi kristjani, to so ozka vrata, to je tesna pot, po kateri jih le malo hodi. Kajti koliko se jih pa ohrani v nedolžnosti, koliko jih hodi po poti nedolžnosti v nebesa? In koliko jih pa dela pravo pokoro, če so izgubili svojo nedolžnost, koliko jih hodi po drugi poti, po poti pokore. Zares resnične so besede Jezusove: *Kako ozka so vrata, in tesna je pot, katera pelje v življenje, in malo jih je, ki jo najdejo.* Le pogledjmo danes nekoliko ali so resnične te besede Jezusove, pogledjmo kako večina kristjanov živi, in videli bomo, koliko jih hodi po poti nedolžnosti, koliko po poti prave pokore.

1. Tudi med odraslimi, da celo med starimi ljudmi se dobé taki, ki se s posebno pomočjo božjo vsakega smrtnega greha obvarujejo skozi celo svoje življenje in svojo nedolžnost neomadeževano prineso ljubemu Bogu v nebesa. Pa takih je malo. In tudi taki se dobé, ki so sicer smrtne grehe storili, pa potem pravo pokoro za nje delajo, to se pravi, se v pravem času od greha proč obrnejo k Bogu, greh za zmirom zapuste. Pa tudi teh je malo.

Toda kako pa živi večina kristjanov?

Večina ljudi ostane do 14., 15. leta otrok; kar se namreč dobrega tiče, spovedi, obhajila, zadržanja pri sv. maši, ostanejo nevedni, lahkomišljeni otroci; niso pa več otroci, kar se hudega in slabega tiče, že v teh letih niso več nedolžni otroci. Dostikrat jih zapeljejo drugi otroci, dostikrat jih pohujšajo njihovi lastni bratje in sestre, in komaj 8, 10 let stari že izgube vso sramežljivost. Žalostno, pa resnično!

Mnogi že zgodaj greše zoper sv. sramežljivost. Takrat še ne vedo, da je to greh. Toda sramujejo se pa in boje se, kadar kaj takega store, in njihova vest jim pravi: To ni prav, to je greh zoper sv. čistost! Bog te vidi, kaj bo rekel. Njihova vest jim pravi,

da naj to pri spovedi povedo in nikdar več ne store. Toda nič ne povedo pri spovedi in zmirom naprej ostanejo v grehu, dokler ne postane grda, pregrešna navada.

Otročja leta minejo in nastopijo nevarna leta mladosti. Slabo nagnjenje se zbudi, zmirom večje so nevarnosti in namesto, da bi čuli in molili, kakor je Jezus rekel, namesto da bi bežali pred nevarnostmi in priložnostjo k grehu, pa še sami poiščejo največje nevarnosti, namesto da bi se ustavljali slabemu nagnjenju, pa še gledajo, kako bi uživali pregrešno veselje. Z eno besedo: V 17., 18. letu jih je veliko vdanih svetu, nečimernosti, pregrešnemu veselju, slabemu znanju. In tako gre par let, včasih precej let zmirom naprej. Za Boga se ne zmenijo; da bi le pred svetom njihovo pregrešno življenje skrito ostalo, pa so zadovoljni; kaj Bog k temu pravi, za to se ne zmenijo. Na njega so pozabili in vdali so se grehu.

Tako živiš, nesrečna, zaslepljena mladina, in človek te zastonj svari, za vse opominjevanje in svarjenje se še ne zmeniš. Nevarnosti, ki preté tvoji čistosti, se ne ogiblješ, ampak jih še iščeš. Pa če vendar hočeš še kaj ubogati, če se te vendar še kaka beseda prime, jaz ti hočem nekaj takih nevarnosti povedati, katerih se moraš posebno ob nedeljah in praznikih ogibati.

Ako hočeš ostati čist, bodi mladenič ali dekle, v a r u j s e l e n o b e. Potok, ki hitro naprej teče, je čist; voda, ki stoji, je luža polna blata in nesnage. Tako je tudi pri človeku; kolikor časa pridno dela, mu ne pride tako lahko kaj grdega na misel; če je pa len in nič ne dela, pa ima kmalu najgrše misli in želje. Čez teden, ob delavnikih delaš in zato ti gre takrat še dosti dobro, ob nedeljah in pa praznikih se zgode največji grehi zoper sv. čistost. Tudi ob nedeljah, ko nimaš navadnega dela, izkušaj tedaj kaj koristnega delati; beri kake dobre bukve, obišči kakega bolnika, skrbi za pametne in poštene pogovore, predvsem pa se ogibaj postopanja in lenobe!

Če hočeš biti čist, v a r u j s e v s a k e n e z m e r n o s t i v p i j a č i. Kdor je nezmeren v pijači in hoče čist ostati, je podoben človeku, ki hoče ugasiti ogenj, pa priliva olja. Z nezmerenostjo v pijači se človek poniža do živali, v pijanosti dela živalske grehe. In vendar, moj Bog, kaj se bo še danes, danes na večer, po noči zgodilo? Saj danes je nedelja, dan Gospodov, in kaj ne, ti nedeljo posvečuješ s pijančevanjem in nečistostjo! Če ti je kaj za tvojo čistost, ogni se pijanemu človeku, kakor

steklemu psu. Če imaš kaj ljubezni do svoje čistosti, ogibaj se gostilnic, ki so dostikrat ali pa zmirom ob nedeljah polne ničvrednih ljudi.

O saj se dobe taki kraji, saj jih sam poznaš, kje so, kraji, kjer ne poznajo sramežljivosti in poštenosti, kjer mislijo, da je vse dovoljeno. Saj se dobe take hiše, kjer se shajajo ničvredni, slabi ljudje; ljudje, ki se še bahajo s tem, koliko greha so že storili. Če hočeš ostati čist, ogibaj se teh krajev, gostilnic in oseb, ogibaj se pregrešnega veselja, ki ima skoraj zmirom žalosten konec, katerega konec je greh. Kdor nevarnost ljubi, pravi sveto pismo, bo v nevarnosti poginil.

ln še en pripomoček ti povem, kako boš svojo čistost lahko ohranil, in ta pripomoček je strah božji. Da, kdor se v resnici Boga boji, kdor pomisli, da ga Bog z mirom vidi, da ga bo enkrat zaradi greha strašno kaznoval, ta gotovo ne bo nikdar storil greha zoper sv. čistost. Pravi, resnični strah božji dela čudeže sv. čistosti.

Saj veste, kako je bil egiptovski Jožef izkušan in zapeljevan v greh. Jožef pa ni hotel storiti greha, ampak je rekel: *Kako bi mogel tako hudobijo storiti in grešiti zoper svojega Boga.* O kdor se ob času izkušnje in zapeljevanja na svojega Boga spomni, ta gotovo ne bo storil greha. Ko je bil Jožef drugič v greh zapeljevan, je pa on rajši svoj plašč popustil in zbežal, kakor da bi greh storil. Tako je prav; kdor se Boga boji, ta se ustavlja precej prvi izkušnji, on se ogne nevarnosti, se s silo od nje odtrga in beži. ln ti, krščanska mladina, ali tudi tako delaš? Ali bežiš pred nevarnostjo? Ali zapustiš rajši svojo službo, kozarec vina, slabega človeka, ki se ti prilizuje, ali zapustiš rajši vse, kakor da bi razžalila svojega Boga?

Da, dragi kristjani, tako živi večina ljudi, po tej poti jih največ hodi. Sami ste videli, katera je ta pot; povejte mi zdaj, ali je mar to pot nedolžnosti? Če pogledamo, kako živi večina ljudi, kaj vidimo, koliko jih hodi po poti nedolžnosti? Neki svetnik pravi: Razen majhnih otrok, jih bo samo zaradi nečistosti prav malo zveličanih. O dragi kristjani, malo malo jih hodi po poti nedolžnosti, to smo videli v prvem delu današnje pridige. Malo se jih ohrani v nedolžnosti, in vendar pravi sv. Ambrož: Ložje se pride po poti nedolžnosti v nebesa, kakor po poti prave pokore.

2. Če hočemo vedeti, ali so resnične te besede, nam je treba samo pogledati, koliko jih hodi po poti prave pokore.

Vsi ti ljudje, ki delajo grehe, kakor smo prej slišali, gredo k spovedi, vsi se spovejo svojih grehov. Toda spovedati se, in pokoro delati, to je pa dvojno. Tudi ti, krščanska mladina, ki ne hodiš po poti nedolžnosti, ampak po nekej drugi, tudi ti se spoveduješ svojih grehov, toda kako? Dostikrat ne odkritosrčno, mnogokrat kaj zamolčiš pri spovedi, ker te je sram. In spoveduješ se kar tja v en dan, mlačno, brez prave priprave, ne da bi kaj pomislil, kaj boš povedal. In spoveduješ se, ne da bi se po spovedi kaj poboljšal, ampak komaj prideš od spovedi, je kmalo zopet vse tako, kakor prej. Brez premisleka, brez kesanja, brez trdnega sklepa se poboljšati, se spoveduješ, včasih greš le pri-siljeno k spovedi.

Da, spovedati se in pokoro delati, to je dvojno. K spovedi iti, samo svoje grehe povedati, to se še ne pravi pokoro delati. Pokoro delati se pravi, to, kar smo storili, iz celega srca in iz ljubezni do Boga obžalovati, in le dobro si zapomnite, kar ob-žalujemo, nikdar več potem ne storiti.

Ne več greha storiti, takrat če človek že star postane, ali pa če nima priložnosti k grehu, to se ne pravi pokoro delati. Pokoro delati se pravi, precej takrat, kadar nas milost božja k temu priganja, greh popolnoma zapustiti, in se popolnoma k Bogu izpreobrniti. Večina ljudi pa se spoveduje brez kesanja, nimajo studa nad grehom; oni še ljubijo greh, zato ker ljubijo še zmirom nevarnost in priložnost k grehu, oni se spovedujejo, pa se nič ne poboljšajo. In tako gre pri mnogih leta in leta!

Kdor pravo pokoro dela, tisti tudi rad kaj pretrpi zaradi svojih grehov, če mu namreč Bog kako bolezen ali nesrečo pošlje; on rad kolikor je mogoče popravi škodo, ki jo je svo-jemu bližnjemu z grehom napravil, kar ni njegovega, da nazaj, če je koga pohujšal, to popravi. Z eno besedo: prava pokora se mora v dejanju pokazati, ne pa le v besedah.

In zdaj se pa vprašajmo: Koliko jih pa hodi tako po poti prave pokore, pa bomo morali reči, da jih je le malo, ki delajo pravo pokoro, in da so resnično besede sv. Ambroža: Ložje se pride po poti nedolžnosti v nebesa, kakor po poti prave pokore.

Ozka je pot nedolžnosti, ozka je tudi pot prave pokore. Pa po eni poti moramo vendar hoditi. Zato pogum! Varujmo se, da svoje nedolžnosti ne izgubimo, glejmo, da bomo hodili

po poti nedolžnosti. Če si pa tako nesrečen, dragi kristjan, da si zgrešil to pot, da si izgubil nedolžnost, potem ti ostane le še druga pot, namreč pot pokore. Potem moraš po tej poti hoditi. In zato zapusti vendar enkrat greh, zapusti svoje stare, grde grehe, delaj pravo pokoro zanje, izpreobrni se iz celega srca k svojemu Bogu. Saj nemogoče to ni! Če le svojo dobro voljo pokažeš, in še danes jo pokaži s tem, da se boš ogibal gotovih krajev, oseb, razveseljevanja, potem ti bo Bog gotovo pomagal, da se boš za zmirom znebil svojih grehov. In potem ostani stanoviten, ne podaj se nazaj na pot greha in hudobije, zakaj le tisti, kdor do konca stanoviten ostane, v nedolžnosti ali pokori, le tisti bo prejel krono večnega zveličanja. Amen. M. K.

Praznik sv. apostolov Petra in Pavla.

*Ljubezen presv. Srca Jezusovega do sv. Petra,
do sv. Pavla in po sv. apostolih do nas.*

Gospodovo usmiljenje bom prepeval
vekomaj. Ps. 88, 2.

V lepem mesecu, posvečenem presv. Srcu Jezusovemu, smo. V nedeljskih evangelijih tega mesca smo lahko spoznali, da je to presv. Srce res dobrote in ljubezni polno. Saj smo slišali, da je On tisti človek, ki je pripravil veliko večerjo, sv. obhajilo, in povabil vse k ti večerji, bogate in revne, srečne in nesrečne, zdrave in bolne. Vse hoče razveseliti, vse pokrepčati, vse potolažiti. Slišali smo biti njegovo ljubeznipolno srce v prsih dobrega pastirja, ki gre za izgubljeno ovco, dokler je ne najde. In kadar jo najde, jo zadene vesel na svoje rame in jo nese k svoji ljubljeni čredi. Spoznali smo dobrotljivo srce Gospodovo, ko je blagoslovil ribji lov apostolom, ki so se prej celo noč trudili brez vsega uspeha. In jutri ga bomo zopet videli sedeti med lačno in utrujeno množico v puščavi, in slišali ga bomo govoriti ljubeznivo-skrbne besede: *Množica se mi smili; ker glejte, tri dni so že pri meni in nimajo kaj jesti.* Ker je torej ta mesec, mesec presv. Srca Jezusovega, zato hočemo tudi danes na praznik prvakov apostolov sv. Petra in Pavla premišljevati dobroto in ljubezen presv. Srca Jezusovega in sicer: a) do

sv. Petra, *b*) do sv. Pavla in *c*) po sv. Petru in Pavlu do nas.

Srce Jezusovo, v katerem so vsi zakladi modrosti in vednosti, usmili se nas!

1. Ljubeznipolno srce je skazal Zveličar sv. Petru s tem, da ga je poklical med svoje učence, njega revnega, nevednega ribiča, izvolil ga za apostola, šel v njegovo hišo in ozdravil mu bolno taščo. Njega je posebno odlikoval med drugimi apostoli, njega je vzel z apostoloma Janezom in Jakobom na goro Tabor, kjer se je spremenil pred njimi. Samo njemu izmed apostolov je govoril znamenite besede: *Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev, in peklena vrata je ne bodo zmagala.*

Pa bi si morda kdo mislil, da se je Peter med apostoli posebno odlikoval z umevanjem Gospodovih nauk in s splovanjem njegovih zapovedi. Ne, nikakor ne! Bil je z drugimi vred počasnega umevanja skrivnosti božjega kraljestva, in Jezusova ljubezen do njega je morala biti potrpežljiva ljubezen. Izvoljen od Gospoda, da bi bil na Oljiski gori priča njegove bridkosti in srčne žalosti, je Peter spal z drugimi apostoli vred in Jezus, vrnivši se k njim, pokliče le Petra in tužnomilo vpraša: „Simon spiš?“ Tudi ta Petrova malomarnost mu ni vzela Jezusove ljubezni. In na poglobitni nauk Gospodov, na zapoved ljubezni, je pozabil Peter oni večer na Oljiski gori. Pozabil je besedo svojega Učenika: Ljubite svoje sovražnike, dobro storite njim, ki vas žalijo in preganjajo. Ko so zvezali vojaki in hlapci Zveličarja, potegne Peter meč, udari z njim hlapca velikega duhovna po glavi, in mu odseka uho. Pregrešil se je zoper največjo zapoved Gospodovo, toda ljubeznivi Jezus ga le dobrohotno opomni: „Vtakni svoj meč v nožnice. Ne bom li pil ke-liha, ki ga mi je dal Oče?“

Pa še hujše se je pregrešil Peter nad svojim Učenikom. Iz strahu pred trpljenjem in smrtjo je na Kajfovem dvorišču zatajil svojega Gospoda. „Ne poznam tega človeka,“ tako je govoril in prisegal. Pa tudi zdaj Jezus Petra ni zavrgel, temveč milo ga je pogledal, in Peter je šel ven in je bridko jokal.

Tudi po svojem vstajenju Gospod ni očital Petru njegove nezvestobe, le nekoliko ga je hotel spomniti na trikratno zatajenje s tem, da ga vprašal trikrat, ako ga ljubi, toda takoj po teh vprašanjih mu je pa pokazal zopet vso svojo ljubezen; po-

stavil ga je namreč poglavarja čez vse druge apostole in vernike, rekoč: *Pasi moje ovce, pasi moja jagnjeta!*

Glejte, njega, ki ga je sramotno zatajil, postavi zdaj za svojega namestnika, za prvaka svoje Cerkve. Ali si moremo misliti večjo dobroto, večjo ljubezen, kot je dobrota in ljubezen presvetega Srca Jezusovega?

2 Kakor s Petrom, tako ljubeznivo je ravnalo presv. Srce Gospodovo tudi s Pavlom. On je bil sicer učen Jud, toda tudi toliko bolj nasproten sv. Cerkvi. Sv. pismo govori o njem: „Savel pá, ki je še dehtel pretenje in morijo zoper učence Gospodove.“ Od velikega duhovnika si je izprosil pooblastila, da bi smel iti v Damask in tam zvezati vse kristjane in jih pripeljati v Jeruzalem. Poln srda do kristjanov v svojem srcu drvi proti Damasku. Toda, kaj stori dobrotljivi Zveličar? Ne s srdom, temveč z ljubeznijo mu pride naproti. Nebeška svetloba ga obda in zasliši glas: „Savel, Savel, kaj me preganjaš?“ In ko vpraša: „Kdo si Gospod?“ zasliši zopet: „Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš.“ Poslal ga je Gospod v Damask, kjer ga je naredil iz preganjalca sv. Cerkve izvoljeno posodo, da naj nese njegovo ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. O ljubeznivosti presv. Srca Jezusovega, ki skazuje milost in dobroto v trenutku, ko človek žali in preganja svojega Odrešenika!

3. Premišljujmo še ljubezen Jezusovo v sv. Petru in Pavlu do nas! Najprej moramo biti hvaležni Gospodu za besede, ki jih je govoril Petru, namreč: *In tebi bom dal ključne nebeškega kraljestva; in karkoli boš zavezal na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.* S temi besedami je obljubil ustanoviti svojo Cerkev in ji izročiti vso svojo oblast. Danes se spominjamo besedi Gospodovih: *Pojte in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duha, in učite jih spolnovati vse, karkoli sem vam zapovedal.* Danes se moramo zahvaliti svojemu Zveličarju, da je dal tako oblast ljudem, da smo tudi mi ravno tako srečni, kot so bili Izraelci ob njegovem času: poslušamo lahko iste nauke, prejemo iste milosti, imamo istega Jezusa na oltarju in istega prejemamo v sv. obhajilu, kot so ga apostoli pri zadnji večerji. Ako smo v grehah, odpuščajo se nam v zakramentu sv. pokore ravno tako, kot jih je odpuščal Zveličar ljudem ob svojem času. In komu se moramo zahvaliti za te neskončno velike milosti? Zahvaliti se moramo ljubeznipolnemu

Srcu Jezusovemu, ker je govoril Petru in apostolom: *Kdor vas posluša, mene posluša*, ker je izrekel pri zadnji večerji veliko besedo: *To je moje telo, to je kelih moje krvi, to delajte v moj spomin!* Zahvaliti se mu moramo, ker je govoril po vstajenju Petru in apostolom: *Prejmite sv. Duha, katerim bote grehe odpustili, jim bodo odpuščeni.* Hvaležni moramo biti Jezusu, da po apostolih in njih naslednikih noter do današnjih časov nadaljuje svojo trojno oblast in službo: učeniško duhovniško in kraljevsko.

Veseli smo pa tudi lahko, ker nam je Zveličar pokazal na sv. Petru in Pavlu zgled svoje neskončne ljubezni in prizanesljivega usmiljenja. Sv. Peter in Pavel, oba sta se hudo pregrešila zoper svojega Gospoda. Prvi ga je zapustil in zatajil, drugi ga je celo preganjal. Grešniki smo tudi mi, morda prav veliki grešniki, vendar upamo, da Gospoda še nismo nikdar tako sramotno zatajili, kot Peter, upamo, da ga še nismo nikdar tako srdito preganjali, kot Pavel. Ali ne smemo danes, na praznik teh dveh sv. apostolov, tudi mi imeti v svojem srcu trdnega zupanja, da bo ljubi Jezus tudi nam odpustil vse naše grehe in hudobije, vse naše slabosti in pomanjkljivosti, On, ki je odpustil Petru zatajenje in Pavlu preganjanje. Ali ne smemo pričakovati, da nas bo Jezus vzel med svoje ovce, sprejel med svoje učence, On, ki je Petra vkljub hudemu razžaljenju postavil za poglavarja sv. Cerkve in svojega namestnika, in Pavla vkljub srditemu preganjanju za izvoljeno posodo svojega imena? Seveda, imeti moramo v svojih srcih bridko kesanje Petrovo in veliko pokoro Pavlovo, in ljubezen obeh do svojega Gospoda.

Pa si bo kdo mislil, Srce Jezusovo je že dobrotljivo in usmiljeno, jaz se ubogi grešnik moram se pa skazati le duhovniku, kjer pa ne bom našel potrpežljivosti in usmiljenja. Ne boj se, dragi moj! Glej, tudi za ta slučaj je ljubeznivo Srce Jezusovo poskrbelo za tebe in ravno danes mu moramo izraziti svojo hvaležnost za to dobroto.

Znano vam je, da je nekoč Peter pristopil k Gospodu in mu rekel: „Gospod, kolikokrat bo grešil zoper mene moj brat, in naj mu odpustim? do sedemkrat?“ Glejte, takole si je mislil Peter, da bi bilo že dosti, ako bi se grešniku kakih sedemkrat dala odveza, ako bi se pa dalje še ne zdržal greha, bi pa pač ne bil več vreden odpuščanja. Kaj hudo bi bilo to za nas tako slabotne grešnike, ki grešimo ne samo sedemkrat in gremo k spovedi, ampak grešimo vsak dan več kot sedemkrat, in ko bi

šli vsak dan k spovedi, bi se imeli vselej obtožiti dovolj pogreškov. Kako hitro bi bilo pri kraju z odpuščenjem naših grehov. Gospod je sicer odvrnil Petru: *Ne rečem ti do sedemkrat, ampak do sedemdesetkrat sedemkrat*, toda to bi bilo pri gorečem Petru težko kaj pomagalo, zato ga je Gospod v svojem usmiljenju do nas pustil od padca do padca, tako daleč, da je naposled zatajil svojega Učenika. To je pripustil Gospod zato, da je pokazal Petru, kako slaboten je človek, kakō lahko pade v greh, kako mala priložnost mu je lahko v pogubo, in ga s tem poučil, da ima usmiljenje in potrpljenje z ubogim grešnim bratom. Tudi apostol Pavel se je vedno spominjal, da je preganjal Cerkev božjo, štel se je najmanjšega izmed apostolov in zato je imel ljubezen in usmiljenje do grešnikov. Ta dva zgleda prvakov apostolov sta pa pred očmi vsem spovednikom in jih opominjata svoje srce vravnovati po srcu Očeta izgubljenega sina in po Srcu dobrega pastirja, da imajo usmiljenje še s tako izgubljenim, toda skesanim grešnikom.

Koliko hvale smo torej danes dolžni presv. Srcu Jezusovemu! Na sv. apostolih Petru in Pavlu nam je pokazal neskončno svojo ljubezen do nas revnih grešnikov. Že na svetu jih je vkljub njihovi grešnosti postavil za prvaka sv. Cerkve, zdaj sta pa v nebesih ne le samo prvaka med apostoli, temveč tudi prvaka vseh svetnikov. Glejte, to daje tudi nam danes veselo upanje, da bomo tudi mi, akoravno smo ubogi, pa skesani grešniki, po milostih, ki nam jih Gospod deli po apostolih in njihovih naslednikih, kdaj dospeli v srečno družbo svetnikov. Amen.

Ferd. Gregorec.

Šesta nedelja po binkoštih.

Molitev pred jedjo in po jedi.

In je vzel sedmere kruhe in je zahvalil ter razlomil in dal svojim učencem.

Mark. 7, 6.

Velikansk je bil obed, ki ga je usmiljeni Zveličar pripravil svojemu ljudstvu: Na vse strani raztezajoča se puščava je bila obednica; zemlja je služila za mizo; gostov je bilo pa 4000 samo moških. Poseben b l a g o s l o v je spremljal obed, ker na tisoče

broječa množica se je nasitila s sedmerimi kruhi in nekaterimi ribami in čudo! ostalo je še sedem jerbasov koscev. — Dragi v Kristusu! Kaj menite, kako se je moglo to zgoditi? Zgodilo se je, ker je Jezus sam pred tem obedom na glas molil in kruhom in ribam dal tisto čudežno moč, da so se ž njimi pokrepčali in nasitili tisoči. Sv. evangelij mi priča, da je Jezus molil pri vsakem obedu: pri zadnji večerji in po svojem vstajenju v Emavsu, preden je razlomil učencema kruh. To je glasen opomin, da moramo tudi mi moliti pred jedjo in po jedi. Današnji svet zelo opušča stare krščanske običaje, zlasti molitev pred jedjo in po jedi. Ne bo torej odveč, če spregovorim o njej besedo in razložim,

1. zakaj naj molimo pri jedi,
2. kako naj opravimo to molitev.

1. 1. Moliti moramo pri obedu, ker Bog zapoveduje. V 5. Moz. berem: „Ko ješ in se nasitiš, pazi, da ne pozabiš Gospoda.“ Kdor opušča molitev pri obedu, pozabi Gospoda in ta vнемarnost je gotovo neprijetna Bogu.

2. Hvaležnost terja, da se pri obedu spominjamo Gospoda. Jed in pijača sta namreč darova božja „Oči vseh upajo v tebe, o Gospod. in ti jim daš hrane ob določenem času.“ (Ps. 144.) Gospod Bog je dal zemlji moč, da prinaša rastline in zelišča, s katerimi se živijo ljudje in živali; treba je pa tudi, da od časa do časa pošilja oživljajoče rose in dežja, da rastline ne usahnejo; potreba je solnčne svetlobe in gorkote, ker le tedaj vspeva rast v rastlinstvu in živalstvu. Ko bi Bog le eno leto odtegnil te darove, mi ne bi imeli kaj jesti; ne trebalo bi več sestiti k mizi, in molitev bi odpadla sama ob sebi. Bog varuj te nesreče; rajši hočemo biti Bogu hvaležni, in se ga hočemo spominjati, kadarkoli sedemo k mizi. Žival seveda ne moli, ker nima pameti in ne pozna Boga; torej gre k jaslim in od njih brez molitve. Človek pa, ki vé, da vsak dober dar pride le od zgoraj, ne bo jedel, da se ne bi hvaležno ozrl proti nebu.

3. Po molitvi se hrana odtegne vplivu ali oblasti hudobnega duha. To je stvar velikega pomena. Po grehu prvih staršev je vesoljno stvarstvo prišlo pod oblast hudobnega duha. Kdor premaga kralja, podjarmi si njegove dežele. Satan, ki je premagal človeka, polastil se je vseh stvari, ki so bile ustvarjene za človeka in zavoljo človeka. Tudi po odrešenju so še ostali

žalostni nasledki prvega greha in se kažejo na vseh stvareh. Zatorej piše sv. apostol Pavel do Rim. 8, 22. „Vemo namreč, da sedaj vsaka stvar zdihuje in stoka, kakor na porodu.“ Iz tega vzroka se posvečujejo vse reči, ki služijo pri sv. zakramentih. n. pr. sol, olje, voda, in sicer iz tega namena. da se odtegnejo oblasti hudobnega duha. Ako pa ima satan oblast nad stvarmi, prav lahko jo razteza tudi na naša telesa. Ali se vam ne zdi, kadar pijanec v se vliva omamljivo pijačo, kakor da satan sam gre ž njo v človekovo telo? Vsaj obnašanje njegovo je divje, surovo, pohujšljivo, včasih v resnici satansko. Ravno tako je tudi z nezmernostjo v jedi; koliko boleznih in telesnih hib nastane vsled nezmernosti! — Vendar jesti in piti moramo, da si ohranimo življenje, kako se tedaj obvarovati škodljivemu vplivu hudobnega duha? Edino z molitvijo pred in po obedu.

4. Molitev, ali spomin na Boga nas bode obvaroval tudi napak in pregreh, ki se rade godijo pri obedu, te so: nezmernost, lakomnost, jeza, nepotrpežljivost. Kaj rado se godi, da duh peša, med tem, ko se krepča telo. Kaj ne, to je le prereres. Bog nam pa odpusti naše pregreške! Molimo torej pred obedom za milost, da naša duša prevladuje telo in ne pade v suženstvo mesa.

5. Molitev nas obvaruje nesreč, ki se lahko primerijo med obedom ali potem. Dostokrat čujemo, da je komu koščica ostala v goltancu in se je zadušil. Nekateri dobijo slabosti vsled jedi ali pijače in smrtno zbolé ali celo umró. Ko bi bili pobožno molili, morda bi se to ne bilo zgodilo.

6. Molitev pred obedom naj blagoslovi hrano, da nam bo teknila. Najboljše jedi nič ne izdajo, če ni božjega blagoslova. Nekateri v enomer jedo in pijo, pa nič ne pomagajo, suhi so in kakor sence se vlačijo semtertje. Drugim se vsa hrana spremeni v mast in jih zgodaj spravi v zemljo. Treba je torej božjega blagoslova, da hrana primerno zaleže in božji blagoslov pride po molitvi. — Bog more spičlo hrano vzdržati človeško telo, kakor se prepričate iz današnjega evangelija. Sv. puščavniku Pavlu je krokar vsak dan prinesel pol hlebčka kruha, in tako se je živil 60 let. Ko se mu je pridružil sv. Anton puščavnik, je donesel krokar cel hlebček, katerega sta pri bistrem studencu povžila polna hvaležnosti do Boga. V življenju svete Klare berem, da nekega dne v samostanu ni bilo nič jesti, samo en hlebec kruha je bil najti v jedilni shrambi. 50 oseb je

sedlo k mizi. Sv. Klara je na glas pričela obedno molitev, potem je jela rezati kruh in glej, vsem je narezala, vsi so bili siti in še je ostalo kruha.

7. Kar svet stoji, vedno so ljudje molili pri obedu. Izraelcem je Mozes zabičeval to dolžnost, torej lahko sklepamo, da je veljala že poprej. Naravna postava terjā, da darove božje uživamo s hvaležnim srcem; naravne postave pa so ljudje spolnovali vsikdar in povsodi. — Preden je Sa vel postal kralj, je šel obiskat preroka Samuela. Na potu tje zadene na veliko množico ljudstva in vpraša po Samuelu. Ljudstvo pa mu je odgovorilo, naj le počaka, prerok se kmalu vrne; in v potrdilo tega reko: „Ljudstvo ne bode jedlo, dokler prerok ne pride; kajti on blagoslovi darove, potem šele jedo tisti, ki so povabljeni.“ (1. Kralj. 9, 13.)

Molili so torej pri obedu, kar svet stoji. Molili so apostoli, molili puščavniki, redovniki, kralji in oblastniki; molili so krščanski vojaki, kristjani vseh stanov. Dandanes pa svet odpada od te starodavne, od Boga zaželjene navade. Ljudje sedajo k mizi in vstanejo od nje, ne da bi se spomnili, kdo jih je nasitil. Klanjajo se hišnemu gospodarju in gospodinji. Par dni po obedu ju v zahvalo celo obišejo, da pokažejo oliko in hvaležnost, Bog pa ne pride na vrsto. Kar običaje zadeva, vračamo se prav odločno nazaj v poganstvo, ki je gola vnajnost brez notranje vsebine. Kristjani! Začnimo zopet redno opravljati molitev pri obedu. Od začetka bomo morda imeli kaj nasprotovanja, a z modrim ravnanjem in prepričevalno besedo bomo prodrli.

II. Kako opravljajmo to molitev? 1. Na ta n č n o, t. j. nikdar je nikar ne opuščajmo; ko nam bode prišla v navado, ne bo mogoče pozabiti nanjo. Kaj naj pa molimo? Najbolj pripraven za svetne ljudi je očenaš, v katerem prosimo vsakdanjega kruha in ki ima sploh vse v sebi, kar potrebujemo za dušo in telo. Otroci znajo tudi posebne kratke molitvice pred jedjo in po jedi, katere so prav prisrčne in ljubeznive; naj le ostanejo pri njih, četudi celo življenje. V redovnih hišah se poslužujejo cerkvene molitve, ki je nalašč za to sestavljena.

Mnogi doma sicer redno molijo, ali če so v gostilni, ali v gosteh, tedaj se pa sramujejo molitve, kvečemu prav na skrivnem naredijo križ. Ta sramežljivost je seveda popolnoma napačna. Bogatorej naj bi se sramovali? Pazimo, da nam enkrat ne po-

reče: „Kdor se bo sramoval mene, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, kadar pride v svojem veličastvu.“ (Luk. 9, 26. — Drugi ljudje se pa nas nič ne sramujejo. V pričo nas kolnejo ali ostudno govoré, in mi moramo to prenašati; tudi drugi naj se učijo spoštovati naša načela. O, da bi mi katoličani ne bili tako strahopetni, tako odjenljivi, gotovo bi sv. Cerkev bila v srečnejšem položaju. A silno smo boječi in popustljivi, kakor v majhnih stvareh, tako tudi v velikih.

2. Molitev ta bodi p o b o ž n a; a opravlja se mnogokrat najbolj zanikarno in raztreseno. Pred obedom lakota prevzema človeka čut in srce, po obedu pa nasičeno telo zavira duha; obakrat je treba tedaj premagovanja. — Zelo spodbudno pa je, če se ta molitev opravlja skupno in hišni oče prevzame duhovniško mesto. V dobi očakov ni bilo še duhovenstva; glavar hiše je bil duhovnik in sodnik, torej cerkvena in svetna oblast skupaj; on je tedaj vodil molitev in najlepše in najdostojnejše je, da hišni oče tudi dandanes opravlja to službo.

Pred kratkim se je prigodila mična prigodba, katero vam hočem povedati. V imoviti družini so obhajali ženitnino. Mnogo gostov je bilo povabljenih, gostija je bila izborna in veselje splošno. Obed je trajal nekoliko ur, potem so se pa vsi dvignili. Gospodje so prižgali smodke, gospe pa so se v gručah pogovarjale, ene v bližnjih sobanah, druge v kuhinji, otroke so pa poslali na vrt igrat se. Pri mizi je ostala ena sama deklica, in se držala, kakor bi ji ne bilo nekaj prav. Ko mati vidi deklico samo pri mizi, vpraša jo: No, mar ti ne pojdeš z otroci na vrt igrat. — Deklica pa pravi: Mama, jaz ne smem od mize, saj še nismo molili. Ti si me vedno učila, da brez molitve ne smem od mize. — Vsi so bili osupnjeni, moške in žene, približali so se zopet in skupno opravili zahvalo po obedu.

Krščanski poslušalci! Sklenite tudi vi danes, da hočete vselej in vsepovsodi pobožno opraviti molitev pred jedjo in po jedi. Po molitvi bode celo jed postala Bogu prijetna služba, na katero se bodo z dopadajenjem ozirali Bog in angeli božji. S tem boste pa tudi spolnovali besedo apostolovo, ki piše v prvem listu do Korinčanov: *Ali jeste, ali pijete, vse delajte k večji časti božji.* (10, 31.) Amen.

P. H.

Priložnostni govori.

Slavnostni govor ob slovesni dvestoletnici ljubljske stolnice

(dné 9. majnika, na praznik vnebohoda Gospodovega 1907.)

Dvesto let! . . .

Predragi, v Kristusu zbrani verniki! Dvesto let, kaj to pomenja? Pred stolom večnosti božje, pred katerim je tisočletje kakor včerajšnji dan, ki je minul (Ps. 89, 4.), je taka doba kakor dih pomladanske sapice, ki zaveje a zopet izgine; pred očmi človeške minljivosti pa je to dolga doba, skoro nepregledna vrsta prizorov in dogodkov. Zares! Osem rodov — če štejemo kakor po navadi en rod na četrstoletje — osem rodov je vstalo okrog naše stolnice, je krog nje živelo, delovalo, se je utrudilo in leglo v hladno zemljo k počitku . . .

Dvesto let! . . . Oj, predragi, to je dolga doba, doba življenja in smrti, veselja in žalosti, dela in trpljenja, želja in hrepenenja . . . Da, še več. Dvestoletnica naše stolne cerkve je hvaležen spomin dolge dobe, v kateri je verno ljudstvo vršilo na tem svetem kraju prvo svojo dolžnost — dolžnost službe božje, dolžnost vere, upanja in ljubezni do Boga in Gospoda svojega. In sedaj, ko praznujemo dvestoleten spomin, odkar je bila ta krasna naša stolnica izročena svojemu poklicu, odkar je posvečena in pomaziljena s svojim zidovjem in s svojimi oltarji, s svojimi kipi in slikami, s svojimi orglami, svojo leco in spovednicami stopila v službo Najvišjega, sedaj naj se v našem spominu ožive one nepregledne vrste duhovnikov in vernikov, ki so se tod zbirale in molile, ki so tod vršile svojo dolžnost do Boga in Cerkve. Da, gleda Vas moj duh ob tem slovesnem trenutku, Vas nekdanje višje pastirje ljubljanske škofije. Petnajst vas je prihajalo v ta hram božji, petnajst od Ferdinanda grofa Kühnburga (1701 — 1711) do sedanjega knezoškofa Antona Bonaventura. Slovesno ste prihajali v cerkev, po cerkvi blagoslavljali ljudstvo, potem pa sedeč na svojem višjepastirskem sedežu vršili službo božjo v čast Najvišjemu! Pozdravljeni nadalje v srečni večnosti Vi vsi naši nekdanji duhovni tovariši — kanoniki, ki ste se zbirali vsak dan na svojih sedežih k molitvi in češčenju božjemu! Do sto vas je bilo v teh dvesto letih. Ljubili ste to stolno cerkev, molili in služili

ste v njej Bogu v čast vsak dan do zadnjega svojega vzdihljaja. Ne smemo pozabiti Tebe, ki si v potu svojega obraza se trudil toliko časa, da se je dvignila na razvalinah nekdanje sedanja hiša božja, Tebe, *Janez Anton Dolničar pl. Thalberg*, stolni dekan, ki kažeš vsemu svetu, kaj premore železna previdnost in neomejeno zaupanje v božjo pomoč. Gledam vas v duhu pred seboj na stotine mladih bogoslovcev, ki na tem kraju poklekujete pred svojim višjim pastirjem, da vam mazili glavo in roke v zakramentu svetega mašniškega posvečevanja. Ne smem pozabiti tudi vas, nedolžni otroci, na tisoče in tisoče vas je bilo, ki ste na tem svetem kraju prejeli sv. Duha, se utrdili v veri in postali vojščaki Kristusovi v zakramentu sv. birme. Naj Vam li omenjam naposled tudi one neštete množice, ki so bile v tej cerkvi poučene raz leco v resnicah svete vere. Oj, koliko žalostnih je bilo oveseljenih, koliko dvomljivcev utrjenih, koliko grešnikov se je izpreobrnilo, koliko obupnih src je zajelo na tem svetem kraju v sv. zakramentih sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa nov vir milosti božje, da niso opešali na utrudljivem potu življenja! Predragi! Ako le površno naštevamo dobrote, ki smo jih sami, še bolj pa naši predniki dobivali v tej stolni cerkvi, če premislimo koliko oseb je tod našlo tolažbo in veselje, moč in krepost, potem bomo radostno danes klicali: *Ecce domus Dei et porta coeli!* Glej, hiša božja in vrata nebeška! *A Domino factum est istud et est mirabile in oculis nostris.* — Po Gospodu se je to zgodilo in je čudovito v naših očeh. Potem bomo iz dna vernega srca danes polni hvaležnosti klicali: *Te Deum laudamus*, Tebe, o Bog, hvalimo in zahvaljujemo!

Ali da se ta ljubezen in spoštovanje, katero imajo tudi današnji Ljubljančanje do stolne cerkve, v vaših srcih utrdi in podeduje tudi pri vaših naslednikih, zato ne bo odveč, ako si nekoliko ogledamo zgodovino postanka te cerkve: prošlost naj nam bodi merilo za bodočnost. Naših prednikov gorečnost, pogum, vstrajnost in trdna vera naj bode tudi nam opomin in bodrilo za prihodnost.¹⁾

¹⁾ Prim. *Historia cathedralis ecclesiae Labacensis*, auctore Joanne G e g o r i o Thalnitschero I. U. D. v *Laibacher Diöcesanblatt* I. 1882. in *Geschichte der Erbauung der Domkirche St Nikolaus zu Laibach*, 8 strani v mali četverki obsegajoč spis, ki ga je dalo v tisk predstojništvo stolne cerkve ljubljanske dne 30. novembra l. 1836.

Domači pesnik piše navdušeno o slovenski zemlji :

Od prvega tukaj
Stanuje moj rod —

skoro enako bi mogli tudi mi reči, da se od pradavnih časov časti Bog na tem svetem kraju. Že leta 745. po Kristusu so si revni in pobožni ribiči tod okrog Ljublanice sezidali preprosto cerkvico, kjer so častili sv. Nikolaja. Polagoma so ji kak oddelek prizidali, vedno večje je bilo število tistih, ki so prihajali vanjo iskat duhovnega tolažila in l. 1248. je postala župnijska cerkev, kakor so se nam tudi odtačas ohranila imena posamnih župnikov, ki so tu službovali. Ali kakor se mora posamen človek boriti z raznimi nezgodami, tako je tudi ta cerkev preizkusila več žalostnih dogodjajev; med njimi omenjam dvojni požar, l. 1361. na dan sv. Ivana Krstnika in 27. junija l. 1683.

Prav po pregovoru: Iz malega raste veliko, se je godilo tudi naši cerkvi. Leta 1461. je v svoji veliki radodarnosti cesar Friderik IV. na prigovor cesarice Eleonore ustanovil ljubljansko škofijo, kateri sklep je papež Pij II. (Aeneas Silvius) potrdil. Tako je postala cerkev sv. Nikolaja škofijska cerkev. Kajpada je bilo treba v njej večkrat kaj popravljati, da je tem laglje ustrezala novemu namenu. A l. 1670. je predstojništvo opazilo nevarnost, da bi se cerkev utegnila porušiti. Odtacas se je govorilo o novi cerkvi. Toda z raznimi popravili so odlašali toliko časa, dokler ni previdnost božja poslala pravega moža, ki je z bistrim umom, s trdno voljo in železno vstrajnostjo začel in srečno dokončal sedanjo stolno cerkev.

Ta mož, bistrega uma, globoke učenosti, previden in pogumen je Janez Anton Dolničar, tedanji stolni dekan in generalni vikarij. Njegova podoba, ki so mu jo iz hvaležnosti po smrti postavili v stolnico prijatelji in spoštovalci (l. 1721.) je poleg oltarja sv. Dizma. Dalje časa je nosil v svojem srcu željo o zidanju nove stolnice. Dné 2. decembra 1699. jo razodene na prijateljskem sestanku pri tedanjem proštu Ivanu Krstniku Prešernu. Navzočna sta bila tudi dva kanonika in znameniti župnik kamniški Maksimilijan Leopold Rasp. Želja o zidanju nove stolnice se je sprejela z odobravanjem in tudi tedanji škof Žiga grof Herberstein jo je pozdravil z veseljem ter obljubil, da jo bode podpiral po svojih močeh.

Delo se je torej začelo. A z delom so se pojavile tudi zapreke. Najprej je bilo treba prirediti načrte. Že tu je šlo s težavo.

Poleg tega pa se je tudi stavbni material podražil in delavska plačila so se dvignila. Isti čas so namreč oo. jezuiti cerkev sv. Jakoba vzdignili in tivolski grad znatno razširili. Frančiškani pa so gradili hodišča izven cerkve, klarisarice kapelo Srca Jezusovega in avguštinci so nanovo obzidali svoj vrt.

K tem zaprekam se je pridružila še druga: škof Herberstein se je namreč odrekel ljubljanski škofiji ter je stopil v Peružiji na Italijanskem v kongregacijo sv. Filipa Nerija. Naslednik mu je bil Ferdinand grof Kühnburg, ki je sicer oskrbel, da je jezuit Andrej de Puteis (vulgo Pozzo) sestavil načrt v Rimu, vendar pa je vse vodstvo stavbe izročil stolnemu dekanu Dolničarju.

Dné 3. aprila 1701 je jezuit pater Matija Paradižič zadnjič pridigoval v stari cerkvi. Potem se je preneslo Najsvetejše v kapelo sv. Rešnjega Telesa (stala je tam, kjer je sedanje stolno župnišče) in začeli so podirati cerkev. Zidanje je l. 1701. tako vrlo napredovalo, da so že 28. septembra jeli skladati ostrešje.

Zanimivo je tudi to, da so vlili v malto mnogo vina, da bi bilo zidovje močnejše in trdneje. Za obokanje so rabili lahek in porozen kamen, ki so ga lomili ob vznožju ljubljanskega gradu. In tedanji ljubljanski magistrat jim je to rad dovolil.

Ko je bila cerkev sezidana, so jo jeli snažiti in poklicali so znamenitega slikarja Julija Quaglio, ki je imel poslikati novo cerkev. Slike, ki so se lani obnovile, so še dandanes poseben kras naši cerkvi. Seveda z gradnjo in slikanjem ni šlo tako naglo in ročno naprej. Zlasti l. 1704. je bilo mnogo zaprek, ker je divjala vojska s Španijo in Francijo in ker je tudi na Ogrskem vršel vojni hrum. Ali navzlic temu je gradil pogumni dekan Dolničar dalje, tako da je bila cerkev dne 29. oktobra 1706 razen kupole popolnoma po načrtu dovršena. Dne 22. avgusta 1706 jo je blagoslovil Dolničar sam. Prav slovesno so okrasili za to slavnost cerkev in okolico. Takoj nato so jeli prihajati v Ljubljano razni izprevodi duhovnikov in vernikov z dežele.

Začele so se pa tudi priprave za posvečenje. V ta namen so dali uliti srebrne svetinje. Povabili so na slavnost tudi cesarja Jožefa I., nadškofa praškega, pomožnega škofa solnograškega, škofa dunajskega, brizinškega, lavantinskega in sekovskega in pa vse župnike ljubljanske škofije.

Posvečenje se je vršilo dne 8. majnika 1707. Kot namestnik cesarjev je prišel knez Jožef Anton Eggenberg. Udeleževali so se pa posvečevanja prvi odličnjaki kranjske dežele. Na predpraznik

je imel škof slovesne večernice. V nedeljo, dne 8. majnika, pa se je začelo posvečevanje ob šestih in se je končalo ob deseti uri. Potem je imel stolni prošt grof Leopold Kobencel pontifikalno mašo, pri kateri sta pela dva zbor, več kot 50 pevcev, pod vodstvom Bertholda Höfferna, ki je bil tudi ustanovitelj filharmoničnega društva.

Skozi ves teden je bila potem v novoposvečeni cerkvi vsak dan velika maša s pridigo, h kateri so prihajale po vrsti različne bratovščine v procesiji z zastavami. Naslednjo nedeljo se je slavnost posvečenja s tem končala, da je bila po veliki maši slovesna procesija s prižganimi svečami in plamenicami okrog cerkve. Udeležili so se je najznamenitejši plemenitaši in nešteta množica ljudstva. Za sklep je bila zahvalna pesem, zvečer pa je svirala raz cerkveni stolp prijetna godba pod vodstvom imenovanega pl. Höfferna.

To bi bili v kratkem nekateri zgodovinski podatki o zidanju in posvečevanju naše stolnice.

Predragi! Zgodovina je preteklost; učimo se torej iz preteklosti, da dosežemo srečno bodočnost. Omenili smo že, da so dali kovati ob posvečenju srebrne svetinje. Prav tako s p o m i n s k o s v e t i n j o bi rad podaril ob današnji spominski slavnosti slehernemu izmed vas. Na prednjo stran bi vtisnil značilno osebnost stolnega dekana Dolničarja, ki je ob premnogih skrbeh, ob hudih zaprekah privedel do posvečenja ta znameniti dvor božje pričujočnosti. In kaj mu je dajalo moč? Njegova trdna vera. *Justus meus ex fide vivit — Moj pravični iz vere živi*, govori Sv. Duh. V tej trdni veri je pričel pripravljati, nadaljevati, v tej trdni veri je dovršil hram božji. A nastale so zapreke. Tedaj pa je v zaupanju klical: *Adutorium nostrum in nomine Domini, Naša pomoč je v Gospodovem imenu*. To zaupanje ga ni zapustilo: *la te Domine speravi, non confundar in aeternum, V Tebe, o Gospod, zaupam in ne bom osramočen na veke*. In v zvezi vere in upanja se je pojavila ona cvetka nebeškega vrta, ki ji pravimo ljubezen. Ljubezen ga je navdajala, ki hoče moliti, delati in trpeti za Boga, ki povzroča pobožna čuvstva in močne sklepe: *Domine dilexi decorem domus tuae, Gospod, ljubim lepoto tvoje hiše, in Zelus domus tuae comedit me, Gorečnost za tvojo hišo me razjeda*.

Nam seveda ni mogoče vsakemu zidati cerkve. Ali kaj pripomoči za lepoto hiše božje, to pa morete in ste tudi že po-

kazali. Tudi pri naši stolnici se izpolnjuje beseda znamenitega moža, ki je rekel: Z vinarjem uboge vdove se je pozidalo več cerkva kakor s svetlimi cekini bogatinov. Dar uboge vdove je izraz božjih čednosti vere, upanja in ljubezni, vere, ki daje Bogu, kar je božjega, upanja, ki pričakuje od Boga vseh dobrot, potrebnih za dušo in telo, ljubezni, ki vidi pred seboj le Boga, neskončno dobrotljivega in bližnjega, ki je vstvarjen po podobi božji. Spomin na znamenitega moža Dolničarja naj nas torej bodri, da bomo hranili, utrjevali in obnavljali v sebi čednosti vere, upanja in ljubezni, ki so tiste moči, po katerih opravljamo Bogu všečna in nam zaslužljiva dela.

Zdaj pa ostanejo vera, upanje in ljubezen, to troje, največja med njimi pa je ljubezen. (I. Kor. 13, 13.)

Na drugo plat naše spominske svetinje pa bi vtisnil podobo sv. Nikolaja. Zakaj? Ker je zavetnik ljubljanske škofije, ker je bil katoliški škof. Predragi! V katoliški Cerkvi je po našem ustanovniku Jezusu Kristusu tako uravnano, da se verniki pokoré škofom, škofje pa rimskemu papežu. Ta zveza tvori edinost, ki vlada v sveti Cerkvi. A uprav v današnjih dneh si sovražniki prizadevajo, da bi napravili vrzel v cerkveno edinost, da bi ločili vernike od duhovščine in škofov in da bi se tako zgodilo, kar je že nekdanj v proroškem duhu napovedoval Zveličar: *Udaril bom pastirja in razkropila se bode čreda*. Pa povejte, ali ni tako dandanes tudi pri nas? Ne mine dan, da se ne bi strastno bilo v sovražnih časnikih po škofu in duhovščini. Oj, kako jih grdijo, kako zaničujejo, zasmehujejo, zasramujejo! Zakaj? Zato da bi jih ljudstvu prigrajali, da bi se ljudstvo s studom od njih obrnilo. In kaj potem? Potem, potem, predragi moji, bi bil konec katoliške vere in Cerkve. Cerkev brez škofov in mašnikov ni mogoča. Zato pa je Vaša dolžnost, predragi verniki, da se tem tesneje oklenete svojih duhovnikov in škofov, kolikor bolj jih zaničuje hudobni svet. Glejte, Jezus Kristus sam je hotel, da so v katoliški Cerkvi združena jagnjeta in ovce; jagnjeta so verniki, ovce pa duhovščina. Vsi skupaj pa smo jedna krščanska družina. *Quod deus coniunxit, homo non separet, Kar je Bog združil, naj človek na razdvaja.*

K sklepu le še eno vprašanje. Spominjali smo se namreč v začetku onih stoinstotisočerih, ki so hodili za svojega življenja na ta sveti kraj molit in prejemati sv. zakramente. Sedaj pa

vprašam: Kaj menite, ali so se tega kesali, kesali zlasti ob koncu svojega življenja? Gotovo ne, mi odgovarjate. Ravno nasprotno. Trdno upanje imam, da premnogo nekdanjih marljivih obiskovalcev naše stolne cerkve danes v nebesih praznuje dvestoletnico z vsem ognjem svetega navdušenja v zahvalo za to, da so prav v tej cerkvi dobivali moč milosti božje, po kateri so se posvetili za večno življenje. Predragi! Mi hodimo po isti poti, mi gremo za njimi, naravnost za njimi. Tudi nam mora biti v bodoče ta cerkev pomoč in sredstvo za posvečenje duha in srca. Tudi mi moramo klicati s kraljevim pevcem: *Gospod je moj pastir in nič mi ne bo manjkalo. Kraj dobre paše me je postavil in k mirnim vodam me je pripeljal. Zato, ko bi hodil tudi po dolini smrtne sence, se ne bom nič hudega bal, ker si Ti pri meni, o Gospod!* (Ps. 22, 1—4.)

In tako nam bodi ljubljena naša stolna cerkev tudi v tretjem stoletju *hiša božja in vrata nebeška!* Pa še nadalje odmevaj v tvojih prostorih dan na dan slavospev Najvišjemu: *Kralju pa večnemu, neumrljivemu, nevidnemu, njemu samemu Bogu bodi čast in slava vekomaj!* (1. Tim. 1, 17.) Amen.

Dr. And. Karlin.

Kratek nagovor pred prvim sv. obhajilom.¹⁾

Ljubi moji otroci! Približal se je toliko zaželjeni dan prvega sv. obhajila. Približal se je ne samo dan, ampak prav blizu je že trenutek, ko bote v svoje mlade duše in telesa prejeli prvikrat samega Boga. O srečna, najsrečnejša ura vašega življenja! Veselita se z vami tega trenutka nebo in zemlja. Veseli se Gospod Jezus, veselé se vaši angeli varuhi, veselé se vaši starši, veselé se vaši dušni pastirji.

Kaj naj vam rečem v tej uri vaše največje sreče, moji ljubi otroci? Nadejam se, da ste se v včerajšnji sv. spovedi dobro očistili vsakega grešnega madeža; dajte, približajte se sedaj sv. obhajilu ne-le s čisto dušo, ampak tudi s pobožnim srcem.

Bližajte mu se predvsem z živo vero. O moj Jezus, trdno verujem, da si v tej podobi kruha, ki jo bom sedaj prejel

¹⁾ Se da uporabiti tam, kjer so v navadi trije kratki govori: prvi pri krstnem kamnu, drugi pred sv. obhajilom, tretji po sv. obhajilu.

resnično pričujoč, ves kot Bog in človek; verujem da bom sedaj zaužil Tvoje najsv. Telo in pil Tvojo najsv. Kri in se bom ves združil popolnoma s Teboj.

Bližajte se mu s trdnim upanjem. Kaj vam more Bog še odreči, ko se vam sedaj samega sebi daruje in se vam da v jed in pijačo. Dal vam bo, zvest svoji obljubi, večno zveličanje v nebesih, če bote spolnovali njegove sv. zapovedi; dal vam bo tudi svojo pomoč, da nebesa dosežete!

Bližajte se mu s pravo ljubeznijo. O moj Jezus, Ti si sama ljubezen! Več nas res nisi mogel ljubiti, kakor da si nam zapustil samega sebe v jed in pijačo. O kako zelo nas ljubiš, da se hočeš sedaj v sv. obhajilu z nami popolnoma združiti. Tudi mi Te ljubimo bolj kot vse minljive stvari in Te želimo vedno bolj in bolj ljubiti vse dni svojega življenja. Zelo nam je žal, da Te nismo do sedaj vedno ljubili, ampak Te že v svojih mladih letih tolikrat žalili s svojimi grehi. O Jezus, usmiljenje nam grešnikom!

Res nismo vredni, da bi Te sedaj prejeli, pa ker nas Ti sam vabiš in nam celo pretiš z besedami: „Če ne boste jedli mojega Telesa in pili moje Krvi, ne bote imeli življenja v sebi,“ zato, o večni, vsemogočni Bog, Te hočemo sprejeti polni zaupanja in sladkega veselja.

Pridi sedaj, o Jezus, in nasiti danes prvokrat s svojim Telesom in svojo Krvjo teh 40 duš, ki Te željno pričakujejo.

Jakob Ukmar.

Pogled na slovstvo.

1. *Philosophisches Jahrbuch*. 1906. Bd. 19. „Modroslovni letopis“, ki ga izdaja s podporo Görresove družbe neumorno delavni dr. C. Gutberlet, je dovršil že 19. leto. Lahko rečemo, da je že prava zakladnica modroslovne vede. Ni ga zlahka modroslovnega vprašanja, ki ga ne bi bil že od raznih strani obdelal naš „Letopis“. Seveda, kakor poraja čas tudi vedno nova modroslovna vprašanja, tako mora vedno nova vprašanja reševati tudi „Letopis“. Zadnji letnik ima najprej več zgodovinsko-kritičnih člankov iz filozofije. Temejljito je obdelan zlasti sloveči stavek Anzelmov: *Credo, ut intelligam*. P. Minges je posegel v Duns Scotovo filozofijo ter obdelal iz nje vprašanje o pomenu predmeta, razmer in smotra za нравnost dejanj. Za sodobno modroslovje so pa zlasti važne tri razprave. Prva je razprava, ki jo je napisal Gutberlet o metafiziki osnovani na čuvstvo in o etiki osnovani na neodvisno hotenje (*Freiheitsethik*). Brez metafizike tudi moderni ne morejo naprej, zato poskušajo opreti metafiziko na čuvstvo. Seveda se mora vsak tak poskus izjaloviti. Glede etike pa so do zadnjega časa bili tega mnenja, da bo šlo brez

svobodne volje. Ker ne gre, je Wentscher poskusil z drugo skrajnostjo, da bi namreč svobodo postavil celo za edini npravni pravec. Tako se premetavajo iz kraja v kraj, da le ne bi bilo treba priznati metafizike in etike, ki postulirata — Boga. Gutberlet odkriva vso nedoslednost in onemoglost teh modernih poskusov. Druga zanimiva in važna razprava je o nagonu (instinktu). Napilal jo je Klimke. Vprašanje o nagonu je eno najtežjih vprašanj iz psihologije. Najboljše, kar smo dosedaj brali o tej stvari, se nam zde razprave Wasman-nove. Klimke je vprašanje še poglobil in na vse strani pojasnil (kolikor se namreč sploh pojasniti da). Prišel je pa blizu do tiste definicije, ki jo je postavil že Wasmann, da je nagon neko psihofizično razpoloženje čutnih bitij, vsled katerega bitja izvršujejo smotrna dejanja, nevede, da so smotrna. Razpravo bo Klimke nadaljeval še v 20. letniku. Tretja važna razprava pa je Stehlejeva o domišljiji. Študij domišljije je zlasti važen, če hočemo prav umeti celo vrsto duševnih pojavov, halucinacije, sugestije, hipnoze, slutnje, telepatijo itd. In res se pisatelj ozira na vsa ta aktualna vprašanja. Tako nam „Modroslovni letopis“ nudi bogatega modroslovnega gradiva. Bogata je tudi literatura. Vsem, ki se resno bavijo s filozofijo, ta modroslovni list zopet toplo priporočamo.

Dr. A. U.

2. P. Giov. Semeria, Barnabita, *La Messa nella sua storia e nei suoi simboli*. Roma. Pustet 1907, 8°, pp. XIV + 306. Pridigar mora vsako leto razlagati ascetično-liturgično posamezne dele sv. maše; velike važnosti bo za njega, ako bo poleg tega razumel zgodovinski razvoj presv. daritve. Nemci nimajo dela, ki bi o tem celotno razpravljalo. Najbolj primerna je še Thahoferjeva liturgika v 3 zvezkih; Gihrov „Das hl. Messopfer“ premalo upošteva zgodovinski razvoj. Prvi strokovnjak v tem oziru je Duchesne v svojih „Origines du culte chrétien“, 3. izdaja, 1903. Sledila sta mu med Angleži Atchley s svojo razlago „Prvega rimskega reda“, ki je izšla leta 1905 v liturgični in cerkvenoslovni knjižici s prav primernimi ilustracijami, med Lahy pa barnabit P. Semeria, odličen govornik in poznavalec prvih stoletij cerkvene zgodovine. Semeria piše kratko, jedrnato; pozna vse slovstvo in sledi splošno sprejetim zgodovinskim načelom. Kdor se natančneje zanima za vsebino, bo našel v Voditelju, l. 1907., str. 229—231, kratek referat, kdor pa ume laščino in še ni čital Duchesna, naj si za nizko ceno 3 lir omisli Semerijevo knjižico. Čim globlje bo prodril v zgodovinski razvoj sv. maše, tem bolj mu bodo posamezni deli in njih zveza jasni. To bo koristilo njemu in vsem, katerim bo razlagal sv. mašo.

Stegenšek.

3. *Der Mensch, woher er kommt, wohin er geht.* — Von Konstantin Hasert. Zweite Auflage. Graz und Leipzig (Ul. Moser), 1907. Str. VI + 191. — Cena K 1'60. Druga izdaja te knjižice je kakor prva, ki je izšla pod naslovom „Was ist der Mensch?“ — glej „Duhovni Pastir“ 1902, str. 648. — kratek in lahko razumljiv snimek iz avtorjevih „Antworten der Natur“. In sicer pisatelj jasno in poljudno dokazuje, da je nauk starega krščanstva o človeku, o njegovem izvoru in namenu razumno utemeljen in da nikakor ne nasprotuje napredku današnje znanosti, ampak ga še pospešuje, ker ohranja sredi modernih teorij in zmot čisto, neskajeno resnico.

K.